

Speciaal verslag

Het EU-transparantieregister

biedt nuttige maar beperkte informatie
over lobbyactiviteiten

EUROPESE
REKENKAMER

Inhoud

	Paragraaf
Samenvatting	I-VIII
Inleiding	01-12
Reikwijdte en aanpak van de controle	13-19
Opmerkingen	20-74
Het interinstitutioneel akkoord over het EUTR heeft positieve kenmerken, maar handhavingsmaatregelen schieten tekort	20-26
Het IIA 2021 is in grote lijnen in overeenstemming met de internationale beginselen	22-23
De belangrijkste beschikbare handhavingsmaatregel is het schrappen van lobbyisten uit het register	24-26
Inschrijving in het EUTR is niet verplicht voor alle lobbyactiviteiten, maar de instellingen hebben een aantal aanvullende transparantiemaatregelen ingevoerd	27-48
Lobbyisten hoeven zich slechts voor bepaalde bijeenkomsten en activiteiten in het EUTR in te schrijven	28-40
De instellingen nemen aanvullende maatregelen om de transparantie te vergroten en inschrijving aan te moedigen	41-48
De werkregelingen van het Secretariaat van het EUTR brengen problemen met zich mee op het gebied van coördinatie en gegevenskwaliteit	49-71
Als gezamenlijke operationele structuur vergt het Secretariaat aanzienlijke coördinatie	51-58
De kwaliteit van de gegevens is niet optimaal, maar de controles door het Secretariaat zijn onlangs verbeterd	59-71
De website van het EUTR vertoont aanzienlijke beperkingen qua volledigheid en gebruiksvriendelijkheid	72-74
Conclusies en aanbevelingen	75-82

Bijlagen

Bijlage I — Definities van lobbying

Bijlage II — Verschillende vereisten voor de bekendmaking van financiële gegevens

Bijlage III — Soorten inschrijvers en opgegeven belangenvertegenwoordiging

Afkortingen

Woordenlijst

Antwoorden van het Parlement

Antwoorden van de Raad

Antwoorden van de Commissie

Tijdslijn

Controleteam

Samenvatting

I Lobbyen wordt algemeen erkend als een essentieel instrument in democratische samenlevingen. Het stelt organisaties en personen in staat om invloed uit te oefenen op beleids- en besluitvorming door hun zorgen en ideeën kenbaar te maken. Zonder transparantiemechanismen kan lobbyen echter leiden tot ongepaste invloed, oneerlijke concurrentie of zelfs corruptie. Het Europees Parlement en de Europese Commissie hebben in 2011 het EU-transparantieregister ingesteld door middel van een interinstitutioneel akkoord. De Raad is bij het meest recente akkoord toegetreden tot het register. Dat akkoord dateert uit 2021 en zal in juli 2025 worden herzien. Onze controle is daarom gericht op het tijdig verstrekken van analyses en aanbevelingen die bij die herziening in overweging kunnen worden genomen.

II Het doel van onze controle was om te beoordelen of het transparantieregister een nuttig middel is om transparantie te bieden over de lobbyactiviteiten met betrekking tot de beleids- en besluitvorming van de EU. De controle had betrekking op de periode 2019-2022.

III Wij concluderen dat het interinstitutioneel akkoord van 2021 over het transparantieregister de belangrijkste elementen bevat die volgens de internationale beginselen voor een lobbykader vereist zijn. Verder is onze conclusie dat het transparantieregister burgers nuttige informatie biedt aan de hand waarvan zij de lobbypraktijken kunnen volgen. In de praktijk verminderen zwakke punten en hiaten in die informatie echter de transparantie van lobbyactiviteiten die in de drie ondertekenende instellingen plaatsvinden.

IV Een van de belangrijkste kenmerken die in 2021 werden ingevoerd, was het “conditionaliteitsbeginsel”, op basis waarvan inschrijving een voorwaarde is voor bepaalde lobbyactiviteiten bij de ondertekenende instellingen. We stelden echter vast dat de instellingen dit beginsel op verschillende manieren benaderden en dat het slechts betrekking had op bepaalde activiteiten en alleen op hooggeplaatst personeel. Hoewel lobbyisten in bepaalde gevallen uit het register kunnen worden geschrapt, zijn er slechts beperkte handhavingsmaatregelen om ervoor te zorgen dat lobbyisten de inschrijvings- en informatievereisten naleven.

V Het Secretariaat van het transparantieregister is een gezamenlijke operationele structuur die is opgezet om de werking van het register te beheren. De werkregelingen van het Secretariaat zijn niet geformaliseerd en als gevolg van de gezamenlijke opzet van het Secretariaat is er veel coördinatie nodig. Dit leidt weer tot een hoger risico voor de operationele efficiëntie. Bij onze controle werden problemen met de gegevenskwaliteit vastgesteld, zoals dubbele inschrijvingen, inconsistente of onvolledige financiële gegevens en ontbrekende verplichte gegevens. We constateerden recente verbeteringen in de controles van het Secretariaat.

VI Inschrijvers kunnen zelf aangeven tot welke categorie ze behoren. Op basis daarvan wordt bepaald welke vereisten inzake financiële informatie op hen van toepassing zijn. Daarom bestaat het risico dat inschrijvers die door derden worden gefinancierd, financiële informatie — waaronder hun financieringsbronnen — niet openbaar maken door te verklaren dat ze hun eigen belangen of de collectieve belangen van hun leden vertegenwoordigen.

VII Wij stelden ook aanzienlijke beperkingen vast in de informatie die via de openbare website van het transparantieregister wordt verstrekt. Sommige belangrijke gegevens ontbreken, zoals individuele bijeenkomsten met leden van het Europees Parlement of historische gegevens over opnieuw ingeschreven entiteiten. Ook biedt de website geen interactief gepresenteerde, geaggregeerde gegevens over lobbyisten en hun activiteiten.

VIII Wij bevelen aan dat de ondertekenende instellingen:

- het kader van het transparantieregister versterken;
- informatie over niet-geplande bijeenkomsten met lobbyisten publiceren;
- de controles van de gegevenskwaliteit verbeteren, en
- de gebruiksvriendelijkheid en relevantie van de openbare website van het transparantieregister verbeteren.

Inleiding

01 Lobbyen wordt algemeen erkend als een integraal onderdeel van de democratie. Belangenvertegenwoordigers, vaak “lobbyisten” genoemd, kunnen publieke besluitvormers waardevolle inzichten, informatie en bewijzen over beleidskwesties bieden. Het Verdrag betreffende de Europese Unie schrijft voor dat de EU-instellingen “een open, transparante en regelmatige dialoog met representatieve organisaties en met het maatschappelijk middenveld [voeren]”¹. Als lobbyactiviteiten echter niet transparant genoeg zijn, kunnen ze leiden tot ongepaste invloed, oneerlijke concurrentie of zelfs corruptie.

02 Er bestaat geen uniforme definitie van lobbyen (zie *bijlage 1*), hoewel de beschikbare definities — bijvoorbeeld die van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de Raad van Europa² — vrij sterk overeenkomen. De Raad van Europa definieert lobbyen als een gezamenlijke inspanning om beleids- en besluitvorming te beïnvloeden teneinde een bepaald resultaat te bereiken bij overheidsinstanties en gekozen vertegenwoordigers³. Het reguleren van lobbyen heeft te maken met ethiek, transparantie, integriteit en corruptiebestrijding. Verschillende regeringen over de hele wereld en diverse internationale organisaties hebben regelgeving, beginselen, normen of richtsnoeren⁴ ontwikkeld met als doel transparante en ethische lobbypraktijken in te voeren.

03 In 2011 besloten het Europees Parlement en de Europese Commissie door middel van een interinstitutioneel akkoord (*IIA 2011*) een gezamenlijk transparantieregister in te stellen, dat later werd hernoemd tot het EU-transparantieregister (EUTR). Het akkoord werd herzien in 2014, toen de Raad van de Europese Unie waarnemer werd. In 2021 werd een nieuw akkoord ondertekend toen de Raad toetrad als derde ondertekenende instelling (zie *figuur 1*).

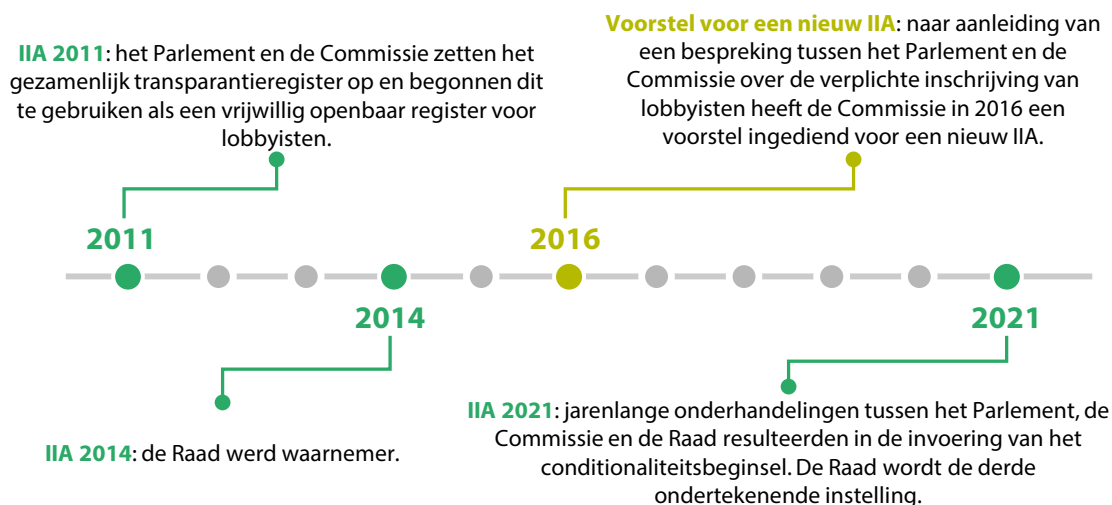
¹ Artikel 11 van het [Verdrag betreffende de Europese Unie](#).

² OESO, [Lobbying in the 21st Century: Transparency, Integrity and Access](#), OECD Publishing, Parijs, 2021. Raad van Europa, [Aanbeveling CM/Rec \(2017\)2](#).

³ Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, [Aanbeveling CM/Rec \(2017\)2](#) en [toelichting](#), punt B.1.10.

⁴ Duitsland, [Lobbyregistergesetz \(Duitse wet op het lobbyregister\) 2021](#), Ierland, [Regulation of Lobbying Act 2015 \(Ierse wet voor de regulering van lobbyen\)](#), OESO, [Private Interests, Public Conduct: The Essence of Lobbying](#), 2012, Raad van Europa, [Aanbeveling CM/Rec \(2017\)2](#) en [toelichting](#).

Figuur 1 — Tijdlijn van akkoorden over een transparantieregister

Bron: ERK, op basis van het IIA 2011, het IIA 2014, het voorstel van de Europese Commissie voor een Interinstitutioneel Akkoord inzake een verplicht transparantieregister van 2016 en het IIA 2021.

04 Net als in de voorgaande versies stelt het IIA 2021 bepaalde regels vast waaraan de ondertekenende instellingen gebonden zijn. Het is geen afdwingbaar EU-wetgevingsbesluit. Het doel ervan is om burgers in staat te stellen lobbypraktijken te volgen en meer te weten te komen over de mogelijke invloed van lobbyisten, onder andere door hun financiële steun openbaar te maken⁵.

05 Met het IIA 2021 werd het conditionaliteitsbeginsel ingevoerd⁶. Uit hoofde van dit beginsel is inschrijving in het EUTR een noodzakelijke voorwaarde voor lobbyisten om bepaalde contacten te hebben met leden of personeel van de ondertekenende instellingen. Elke instelling verbond zich er in het IIA 2021 toe een eigen reeks conditionaliteits- en transparantiemaatregelen vast te stellen door middel van haar eigen individuele besluiten⁷. Deze bepalen voor welke activiteiten inschrijving in het EUTR een voorwaarde is voor contacten van lobbyisten met de ondertekenende instellingen (bijv. deelname aan bijeenkomsten, conferenties, deskundigengroepen of hoorzittingen), en andere activiteiten waarvoor inschrijving wordt aangemoedigd, maar geen voorwaarde is. De ondertekenende instellingen bereikten overeenstemming over een gecoördineerde aanpak met betrekking tot de lobbyactiviteiten die onder het IIA 2021 vallen. Zij bereikten echter geen

⁵ IIA 2021, overweging 5.

⁶ Ibid., overweging 7.

⁷ Ibid., artikel 5.

overeenstemming over het punt welke van deze activiteiten zij elk “voorwaardelijk stellen aan inschrijving”⁸.

06 De secretarissen-generaal van de ondertekenende instellingen vormen het Beheersorgaan van het EUTR. Het Beheersorgaan houdt toezicht op de algemene uitvoering van het IIA 2021, stelt de prioriteiten voor het EUTR vast, vaardigt algemene aanwijzingen uit voor het Secretariaat van het EUTR en stelt het door het Secretariaat opgestelde [jaarverslag](#) vast. De secretarissen-generaal nemen het voorzitterschap van het Beheersorgaan bij toerbeurt gedurende een periode van één jaar waar en besluiten bij consensus⁹. Het Secretariaat, dat het Beheersorgaan bijstaat, is een gezamenlijke operationele structuur bestaande uit personeelsleden van de drie ondertekenende instellingen, die is opgezet om de werking van de EUTR-database en de openbare website van het EUTR te beheren met een equivalent van tien voltijds personeelsleden (in 2022¹⁰).

07 De ondertekenende instellingen delegeren aan het Beheersorgaan en het Secretariaat de bevoegdheid om namens hen op te treden met het oog op de vaststelling van individuele besluiten met betrekking tot verzoekers en inschrijvers (bijv. over het in aanmerking komen voor opname in het register, schrapping uit het register, controles van de gegevenskwaliteit)¹¹. [Figuur 2](#) biedt een overzicht van de uitvoeringsregelingen voor het EUTR.

---

⁸ Ibid., artikel 1.

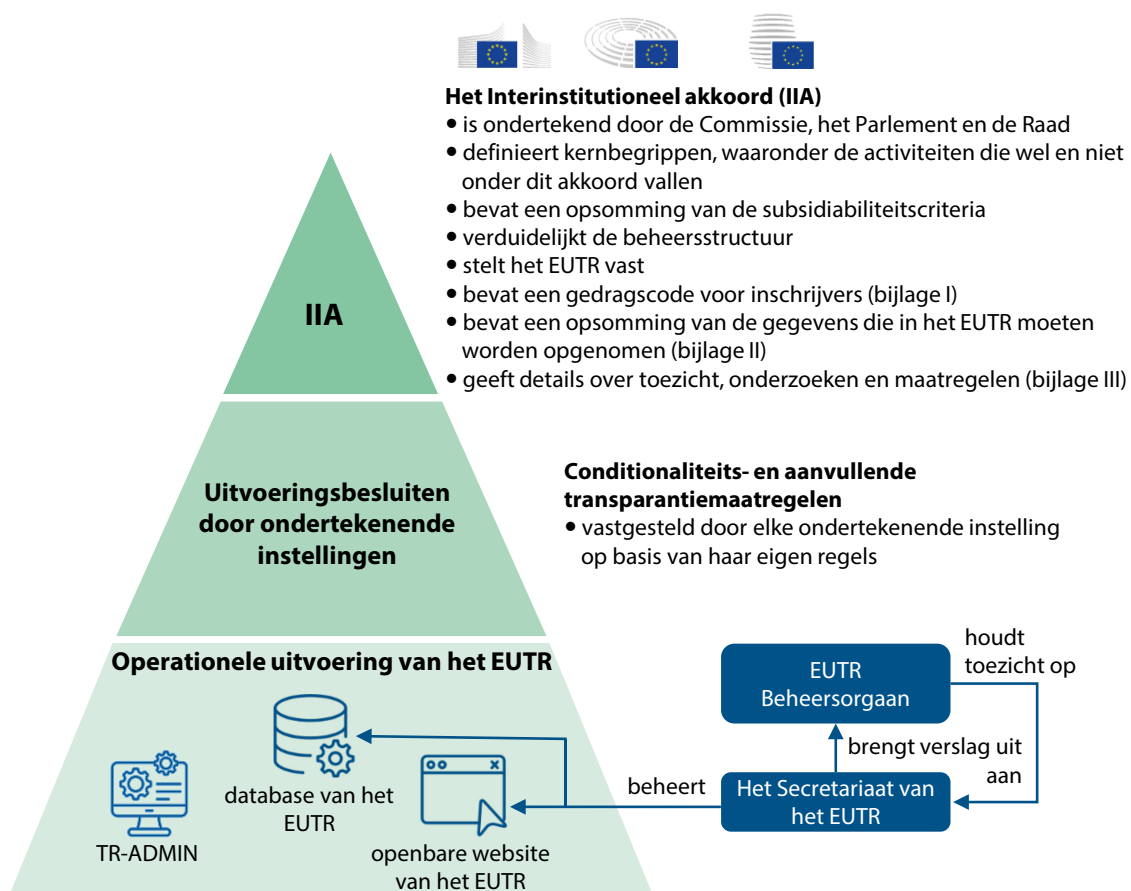
⁹ Ibid., artikel 7.

¹⁰ [EUTR-jaarverslag van 2022](#).

¹¹ [IIA 2021](#), artikel 9.

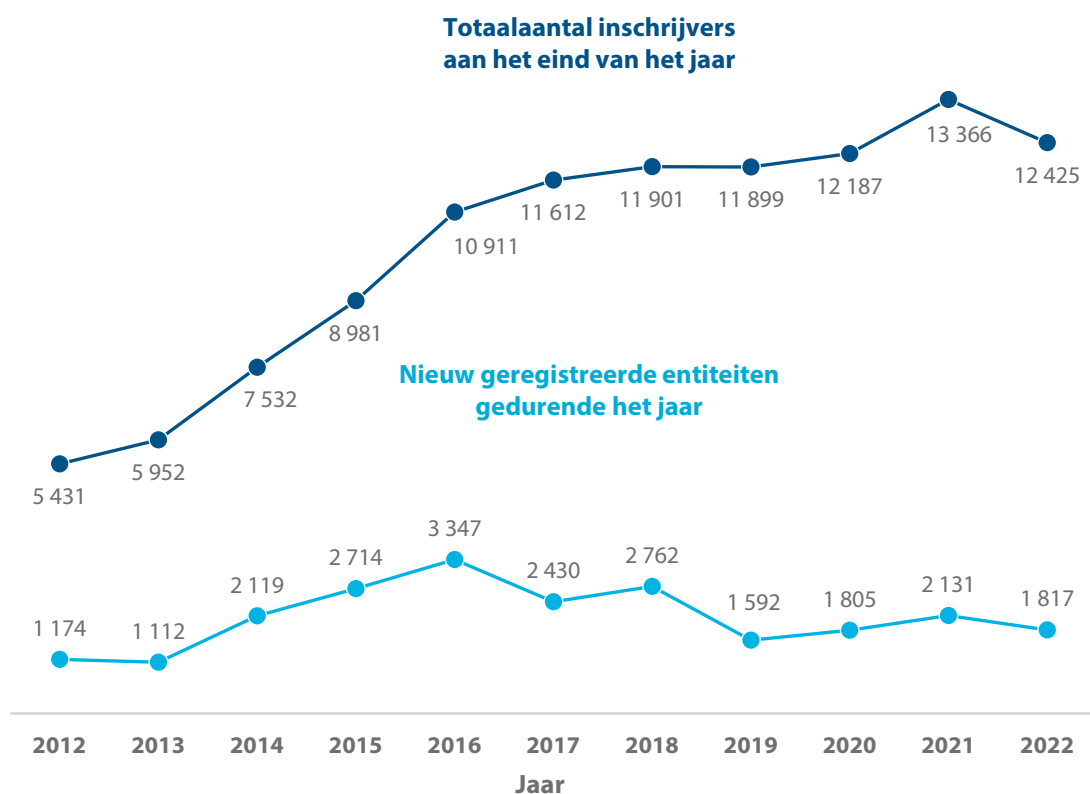
Figuur 2 — Het IIA 2021 en de uitvoeringsregelingen

Bron: ERK, op basis van het IIA 2021.

08 Het aantal ingeschreven entiteiten in het EUTR is sinds de oprichting ervan aanzienlijk gegroeid en eind 2022 bevatte het register meer dan 12 000 ingeschreven entiteiten (zie [figuur 3](#)).

Figuur 3 — Entiteiten die in de loop der jaren in het EUTR zijn ingeschreven

Bron: ERK, op basis van de EUTR-jaarverslagen.

09 Krachtens de artikelen 11 en 12 van het [IIA 2021](#) kunnen niet-ondertekenende instellingen, organen en instanties van de EU alsook de lidstaten het Beheersorgaan in kennis stellen van maatregelen aan de hand waarvan zij bepaalde activiteiten “voorwaardelijk stellen aan inschrijving” in het EUTR, of van aanvullende transparantiemaatregelen. Per september 2023 had alleen het Europees Economisch en Sociaal Comité het Beheersorgaan geïnformeerd over dergelijke aanvullende transparantiemaatregelen¹², die in juni 2023 van kracht werden. Het Comité van de Regio’s heeft op 4 juli 2023 soortgelijke maatregelen genomen.

¹² Europees Economisch en Sociaal Comité, [Besluit C.6](#) van 21 maart 2023.

10 De lidstaten hadden alleen kennisgeving gedaan van een politieke verklaring die was ingediend naar aanleiding van de goedkeuring van het IIA 2021 door de Raad¹³. In deze verklaring hebben zij toegezegd om bijeenkomsten tussen lobbyisten en hun permanente vertegenwoordiger en de plaatsvervangende permanente vertegenwoordiger voorwaardelijk te stellen aan inschrijving van deze lobbyisten in het EUTR. Dit betrof alleen bijeenkomsten tijdens het zes maanden durende voorzitterschap van de Raad en de daaraan voorafgaande zes maanden, en de lidstaten verbonden zich er ook toe informatie over deze bijeenkomsten te publiceren.

11 In de afgelopen jaren zijn er ook aanzienlijke ontwikkelingen geweest in de EU-lidstaten met betrekking tot de regulering van lobbyactiviteiten. Momenteel hebben acht lidstaten (Duitsland, Ierland, Griekenland, Frankrijk, Litouwen, Oostenrijk, Polen en Slovenië) verplichte registratiesystemen voor lobbyisten, en vier lidstaten (België, Italië, Nederland en Roemenië) hebben vrijwillige registratiesystemen¹⁴. Buiten de EU behoren Canada en de VS tot de landen die verplichte lobbyregisters hebben ingesteld.

12 In december 2022 werden beschuldigingen geuit dat Qatar voormalige en huidige leden van het Europees Parlement onrechtmatig had beïnvloed om doelstellingen van zijn buitenlands beleid te bereiken¹⁵ ("Qatargate"). Vervolgens heeft het Parlement een [aantal besluiten](#) genomen in verband met de manier waarop het Parlement het EUTR uitvoert:

- o In december 2022 kwam de voorzitter van het Parlement met een [voorstel van 14 punten](#) om de regels voor leden van het Europees Parlement aan te scherpen, waarvan er twee betrekking hadden op strengere controles op lobbyisten en op de verplichte publicatie van bijeenkomsten.

---

¹³ [Politieke verklaring](#) ter gelegenheid van de goedkeuring van het Interinstitutioneel Akkoord inzake een verplicht transparantieregister.

¹⁴ Onderzoeksdienst van het Europees Parlement, [Transparantieregister: wie lobbyt bij de EU? \(infografiek\)](#), 2018, bijgewerkt in 2021, en de Griekse wet 4829/2021 ter regulering van lobbyen die daarna is aangenomen.

¹⁵ [Statement of the Conference of Presidents](#), 13 december 2022, en [Corruption scandal: MEPs insist on reforms for transparency and accountability](#), 15 december 2022.

- o In april 2023 heeft het orgaan dat de interne regels voor het Parlement vaststelt (het Bureau), [nieuwe maatregelen met betrekking tot voormalige leden van het Europees Parlement](#) aangenomen waarin wordt bepaald dat zij tot zes maanden na het einde van hun mandaat in het Europees Parlement moeten wachten voordat ze lobbyactiviteiten mogen ontplooiën, en dat ze zich eerst moeten inschrijven in het EUTR.
- o In mei 2023 heeft het Bureau nieuwe “regels inzake de toegang tot het Europees Parlement” vastgesteld om de toegangsrechten van lobbyisten te verduidelijken. Die regels zijn op 8 juni 2023 in werking getreden.
- o In juni 2023 heeft het Bureau [aanvullende regels vastgesteld inzake de deelname van belangenvertegenwoordigers aan evenementen in de gebouwen van het Parlement](#). Die regels zijn op 12 juli 2023 in werking getreden.
- o In september 2023 heeft het Parlement zijn [Reglement](#) gewijzigd om er een algemene vereiste in op te nemen voor alle leden van het Europees Parlement en hun parlementaire medewerkers om geplande bijeenkomsten in verband met parlementaire werkzaamheden met lobbyisten die binnen het toepassingsgebied van het EUTR vallen, te publiceren. Het gewijzigde reglement werd op 1 november 2023 van kracht¹⁶.

---

¹⁶ Besluit [2023/2095\(REG\)](#) van het Europees Parlement, amendement 13, Reglement van het Parlement, bijlage I — artikel 5 bis (nieuw).

Reikwijdte en aanpak van de controle

13 Het doel van deze controle was om te beoordelen of het EUTR een nuttig middel is om transparantie te bieden over de lobbyactiviteiten op EU-niveau. Wij hebben beoordeeld of:

- o het IIA 2021, als basis van het EUTR, in overeenstemming is met de internationaal erkende beginselen van transparantie en integriteit bij het lobbyen, waaronder het bestaan van handhavingskenmerken voor lobbyisten;
- o de ondertekenende instellingen zinvol gebruikmaken van inschrijving in het EUTR als voorwaarde voor lobbyactiviteiten;
- o de werkregelingen van het Secretariaat van het EUTR bevorderlijk zijn voor een goede gegevenskwaliteit met betrekking tot lobbyactiviteiten, en
- o de openbare website van het EUTR relevante inhoud bevat en gebruiksvriendelijk is.

14 We hebben niet onderzocht of een transparantieregister op een andere manier kan worden ingesteld en beheerd dan door middel van een interinstitutioneel akkoord. Wij hebben ook geen alternatieve manieren onderzocht om het EUTR te beheren, zoals het instellen van het register binnen een van de ondertekenende instellingen in plaats van het werk tussen hen te verdelen, of het toevertrouwen van de taak aan een onafhankelijk extern orgaan.

15 Hoewel er geen formeel erkende internationale normen voor lobbyen bestaan, zijn er wel internationaal erkende beginselen op dit gebied. We hebben de [tien beginselen van de OESO voor transparantie en integriteit bij het lobbyen](#) toegepast tijdens onze controlewerkzaamheden en we hebben vertegenwoordigers van de OESO geraadpleegd. Wij hebben ook rekening gehouden met de aanbeveling van de Raad van Europa over de wettelijke regulering van lobbyactiviteiten in de context van publieke besluitvorming¹⁷, die in overeenstemming is met de OESO-beginselen.

---

¹⁷ Raad van Europa, [Aanbeveling CM/Rec \(2017\)2](#) en toelichting.

16 We hebben publicaties¹⁸ onderzocht over voornoemde internationaal erkende beginselen en over goede praktijken in nationale registratiesystemen. Verder hebben we de systemen van de twaalf landen met een verplicht of vrijwillig register voor lobbyisten onderzocht (zie paragraaf **11**). Daarnaast verwezen we naar vier landen voor voorbeelden van goede praktijken (Duitsland, Ierland, Oostenrijk en Canada).

17 Onze controlewerkzaamheden waren gericht op de periode 2019-2022. We bestudeerden jaarverslagen over de werking van het EUTR, notulen van het Beheersorgaan en documenten over de activiteiten van het Secretariaat. Wij voerden gesprekken met het personeel van het Secretariaat en met medewerkers van het Parlement, de Raad en de Commissie. Ook hebben we vertegenwoordigers van de OESO en de Ombudsman ontmoet. Wij hielden rekening met relevante ontwikkelingen tot eind september 2023.

18 We gebruikten gegevensanalysetechnieken om de volledige populatie EUTR-gegevens (in totaal 12 653 inschrijvers ten tijde van onze gegevensextractie op 5 oktober 2022) te vergelijken met de betalingen die in het boekhoudsysteem van de Commissie (ABAC) waren geregistreerd. Wij voerden gegevensgerichte controles uit op de volledigheid en nauwkeurigheid van de EUTR-gegevens. We selecteerden ook een op risico gebaseerde steekproef van 100 inschrijvers om de gegevenskwaliteit van de inschrijvers en de door het Secretariaat uitgevoerde controles te beoordelen op basis van bepaalde risico's zoals het ontbreken van gegevens in verplichte velden, uitschieters bij kruiscontroles tussen personeelsaantallen en lobbykosten, en discrepanties bij de vergelijking van gegevens met ABAC. Onze steekproef omvatte een breed scala aan lobbyisten die tussen 2008 en 2022 waren ingeschreven, zodat het zeer waarschijnlijk was dat ze ten minste één kwaliteitscontrole hadden ondergaan, waaronder een beoordeling met terugwerkende kracht van de criteria om in aanmerking te komen.

19 Het IIA 2021 moet uiterlijk in juli 2025 worden herzien. Onze controle was er daarom op gericht tijdig analyses te verrichten en aanbevelingen te doen die bij die herziening in overweging kunnen worden genomen.

---

¹⁸ OESO, [Lobbying in the 21st century: Transparency, Integrity and Access](#), OECD Publishing, Parijs, 2021, OESO, Recommendation of the Council on Principles for Transparency and Integrity in Lobbying [OECD/LEGAL/0379](#) en Raad van Europa, Aanbeveling [CM/Rec \(2017\)2](#).

Opmerkingen

Het interinstitutioneel akkoord over het EUTR heeft positieve kenmerken, maar handhavingsmaatregelen schieten tekort

20 De tien beginselen van de OESO¹⁹ geven besluitvormers aanwijzingen en richtsnoeren ter bevordering van transparantie en integriteit bij het lobbyen op vier belangrijke gebieden (zie ook [tabel 1](#)):

- o het opbouwen van een doeltreffend en eerlijk kader voor openheid en toegang;
- o het vergroten van de transparantie;
- o het bevorderen van een cultuur van integriteit, en
- o het voorzien in mechanismen voor een doeltreffende uitvoering, naleving en herziening van het lobbykader.

21 Wij hebben de consistentie van het [IIA 2021](#) met deze beginselen beoordeeld.

Het IIA 2021 is in grote lijnen in overeenstemming met de internationale beginselen

22 Het IIA 2021 legt een kader en werkingsbeginselen vast voor de ondertekenende instellingen door definities vast te stellen²⁰, te bepalen welke lobbyactiviteiten wel en welke niet onder het akkoord vallen²¹, en bestuurs- en werkstructuren te specificeren²². Het EUTR bevat bepalingen over het al dan niet in aanmerking komen van verzoekers voor opname in het register, een gedragscode voor lobbyisten, specifieke informatie die in het EUTR moet worden opgenomen en bepalingen over toezicht, onderzoeken en aanverwante maatregelen²³. We hebben vastgesteld dat het

---

¹⁹ Recommendation of the Council on Principles for Transparency and Integrity in Lobbying [OECD/LEGAL/0379](#).

²⁰ [IIA 2021](#), artikel 2.

²¹ *Ibid.*, artikelen 3 en 4.

²² *Ibid.*, artikelen 7 en 8.

²³ *Ibid.*, artikel 6, bijlagen I en III.

IIA 2021 in grote lijnen overeenkomt met de tien OESO-beginselen, zoals weergegeven in [tabel 1](#).

Tabel 1 — Beoordeling van het IIA 2021-kader aan de hand van de OESO-beginselen

Vier belangrijke gebieden die door de OESO zijn geïdentificeerd	Tien beginselen van de OESO voor transparantie en integriteit bij het lobbyen	Onze beoordeling van het IIA 2021
I. Bouwen aan een doeltreffend en eerlijk kader voor openheid en toegang	1. Landen moeten zorgen voor een gelijk speelveld door alle belanghebbenden eerlijke en billijke toegang te geven tot de ontwikkeling en uitvoering van overheidsbeleid.	<p>✓ Stelt het EUTR vast, dat lobbyisten toegang geeft tot de ontwikkeling en uitvoering van EU-beleid.</p> <p>○ Inschrijving is niet vereist voor alle lobbyactiviteiten. De instellingen bepalen zelf voor welke van de onder het IIA 2021 vallende activiteiten inschrijving een voorwaarde is.</p>
	2. In de regels en richtsnoeren voor lobbyen moeten de bestuurskwesaties met betrekking tot lobbypraktijken worden behandeld en moet de sociaal-politieke en administratieve context in acht worden genomen.	<p>✓ Als leden van het Beheersorgaan vormen de ondertekenende instellingen het bestuur van het EUTR, en bieden zij een mechanisme voor verantwoording en toezicht.</p> <p>Het EUTR omvat bepalingen over het in aanmerking komen van verzoekers voor opname in het register, een gedragscode en operationele procedures.</p>
	3. Regels en richtsnoeren voor lobbyen moeten in overeenstemming zijn met de bredere beleids- en regelgevingskaders.	<p>✓ Stelt regels en richtsnoeren voor lobbyen vast die zijn aangepast aan EU-doeleinden.</p>
	4. Landen moeten de termen “lobbyen” en “lobbyist” duidelijk definiëren wanneer ze regels en richtsnoeren over lobbyen opstellen of overwegen op te stellen.	<p>✓ Geeft een definitie van de termen “lobbyist” en “belangenvertegenwoordiger”.</p> <p>✓ Het geeft een indirecte definitie van de term “lobbyen” en een indicatieve lijst van lobbyactiviteiten.</p>
II. Verbeteren van transparantie	5. Landen moeten zorgen voor voldoende transparantie zodat ambtenaren, burgers en bedrijven voldoende informatie kunnen krijgen over lobbyactiviteiten.	<p>✓ Leidt tot de oprichting van een website die openbaar toegankelijk is en belanghebbenden informatie over lobbyen verstrekt.</p>
	6. Landen moeten belanghebbenden — waaronder maatschappelijke organisaties, bedrijven, de media en het grote publiek — in staat stellen om lobbyactiviteiten te onderzoeken.	
III. Bevorderen van een cultuur van integriteit	7. Landen moeten een cultuur van integriteit in overheidsorganisaties en in het besluitvormingsproces bevorderen door duidelijke gedragsregels en -richtsnoeren voor ambtenaren op te stellen.	<p>✓ Dit wordt bereikt met behulp van de individuele besluiten van de ondertekenende instellingen, het Statuut van de ambtenaren van de EU en het bredere ethische kader van de EU-instellingen.</p>
	8. Lobbyisten moeten voldoen aan normen van professionaliteit en transparantie; zij delen de verantwoordelijkheid voor het bevorderen van een cultuur van transparantie en integriteit bij het lobbyen.	<p>✓ Vereist bevestiging van naleving van de EUTR-gedragscode voordat verzoekers in aanmerking komen voor inschrijving.</p>

Vier belangrijke gebieden die door de OESO zijn geïdentificeerd	Tien beginselen van de OESO voor transparantie en integriteit bij het lobbyen	Onze beoordeling van het IIA 2021
IV. Bieden van mechanismen voor doeltreffende uitvoering, naleving en herziening	9. Landen moeten belangrijke actoren betrekken bij het uitvoeren van een scala aan samenhangende strategieën en praktijken om naleving te bereiken.	<p>✓ Richt een controlemechanisme op, maar legt geen specifieke verplichtingen voor lobbyisten vast met betrekking tot alle lobbyactiviteiten.</p> <p>○ Er zijn wel maatregelen voor het aanpakken van niet-naleving, maar geen sancties.</p>
	10. Landen moeten de werking van hun regels en richtsnoeren met betrekking tot lobbyen periodiek evalueren en de nodige wijzigingen doorvoeren op basis van de opgedane ervaring.	<p>✓ Vereist een regelmatige beoordeling van de uitvoering van de genomen maatregelen met het oog op, indien nodig, het doen van aanbevelingen voor het verbeteren en versterken van dergelijke maatregelen, zonder te specificeren wat “regelmatig” betekent.</p> <p>Bepaalt dat het IIA 2021 uiterlijk juli 2025 moet worden herzien.</p>

✓ *Positief/Positieve kenmerk(en)*

○ *Tekortkoming(en)*

Bron: ERK, op basis van de Aanbeveling van de Raad over beginselen voor transparantie en integriteit bij het lobbyen, [OESO/LEGAL/0379](#) en [IIA 2021](#).

23 In het [IIA 2021](#) worden geen minimumvereisten gesteld aan de manier waarop het in de praktijk moeten worden uitgevoerd. Het laat de ondertekenende instellingen vrij om te bepalen voor welke activiteiten inschrijving in het EUTR een voorwaarde moet zijn en hoe aan deze voorwaarden moet worden voldaan. Dit heeft ertoe geleid dat de ondertekenende instellingen het IIA 2021 uiteenlopend toepassen, bijvoorbeeld met betrekking tot de vraag welke leden en personeelsleden van de instellingen eronder vallen, wat een bijeenkomst inhoudt en welke informatie over bijeenkomsten moet worden gepubliceerd. Bijgevolg zijn er verschillende benaderingen van de manier waarop lobbyisten contacten kunnen onderhouden met de ondertekende instellingen.

De belangrijkste beschikbare handhavingsmaatregel is het schrappen van lobbyisten uit het register

24 Volgens de OESO-beginselen moeten landen, om naleving te garanderen, een scala aan samenhangende strategieën en mechanismen ontwerpen en toepassen, met inbegrip van toezicht en handhaving met voldoende middelen²⁴. De Raad van Europa beveelt ook aan dat wettelijke voorschriften over lobbyen sancties moeten bevatten voor niet-naleving die doeltreffend, evenredig en afschrikkend moeten zijn²⁵.

²⁴ Recommendation of the Council on Principles for Transparency and Integrity in Lobbying, [OECD/LEGAL/0379](#), beginsel 9.

²⁵ Raad van Europa, [Aanbeveling CM/Rec \(2017\)2](#), beginsel 15.

25 Het IIA 2021 is geen wetgevingsbesluit en kan daarom geen sancties voor lobbyisten vaststellen. Als lobbyisten die in het register zijn ingeschreven de regels en beginselen van de gedragscode van het [IIA 2021](#) overtreden, is hun schrapping uit het EUTR de belangrijkste beschikbare handhavingsmaatregel²⁶. Afhankelijk van de ernst van de overtreding kan het Secretariaat de lobbyist verbieden zich opnieuw in te schrijven voor een periode tussen twintig werkdagen en twee jaar, en kan het de genomen maatregel ook op de EUTR-website publiceren. Tussen 2019 en 2022 werden jaarlijks gemiddeld 990 lobbyisten uit het register geschrapt naar aanleiding van kwaliteitscontroles of het niet tijdig bijwerken van hun inschrijving. Hieruit werden echter slechts zes lobbyisten geschrapt na klachten en onderzoeken, en één daarvan kreeg een verbod om zich opnieuw in te schrijven. De informatie over de lobbyist die dit verbod opgelegd kreeg, werd gepubliceerd.

26 In andere op wetgeving gebaseerde systemen zijn boetes, naast schrapping uit het betreffende register, de meest voorkomende sanctievorm. In sommige van deze systemen kunnen ook strafrechtelijke sancties worden opgelegd (zie [kader 1](#)). Aangezien het EUTR een vrijwillig register is, zijn dergelijke strafrechtelijke of financiële sancties wettelijk niet mogelijk.

---

²⁶ [IIA 2021](#), deel 8 van bijlage III.

Kader 1

Voorbeelden van sanctiemaatregelen in nationale transparantieregisters op basis van wetgevingsbesluiten

Duitsland

Als de inschrijving i) niet, ii) niet correct, iii) niet tijdig of iv) niet volledig wordt uitgevoerd, kunnen boetes tot 20 000 EUR worden opgelegd voor een nalatige overtreding en tot 50 000 EUR voor een opzettelijke overtreding.

Ierland

Niet-naleving van de lobbyregels kan worden bestraft met een boete van maximaal 2 500 EUR of een gevangenisstraf van maximaal twee jaar.

Oostenrijk

Professionele lobbyactiviteiten die in strijd zijn met de geldende lobbywet kunnen worden bestraft met een boete van maximaal 60 000 EUR.

Canada

Op federaal niveau worden overtredingen van de lobbyregels bestraft met gevangenisstraffen van zes maanden tot twee jaar.

Bron: ERK, op basis van het [Lobbyregistergesetz](#) (Duitse wet op het lobbyregister); de [Regulation of Lobbying Act 2015](#) (Ierse wet voor de regulering van lobbyen), het [Lobbying- und Interessenvertretungs-Transparenz-Gesetz](#) (Oostenrijkse wet over transparantie bij lobbyen en belangenvertegenwoordiging), en de [Lobbying Act R.S.C. 1985, c. 44 \(4th Supp.\)](#) (Canadese lobbywet).

Inschrijving in het EUTR is niet verplicht voor alle lobbyactiviteiten, maar de instellingen hebben een aantal aanvullende transparantiemaatregelen ingevoerd

27 De ondertekenende instellingen voeren het IIA 2021 uit via hun eigen individuele uitvoeringsbesluiten over conditionaliteitsmaatregelen en aanvullende transparantiemaatregelen. Elementen van het ethisch kader van de instellingen moeten in deze context ook in overweging worden genomen. Wij hebben beoordeeld of bij de uitvoering van het IIA 2021 door de ondertekenende instellingen de contacten met lobbyisten volledig in overweging zijn genomen, en of lobbyisten eerlijke en gelijke toegang is geboden tot de ontwikkeling en uitvoering van openbaar EU-beleid.

Lobbyisten hoeven zich slechts voor bepaalde bijeenkomsten en activiteiten in het EUTR in te schrijven

28 Volgens het IIA 2021 is conditionaliteit het beginsel op grond waarvan inschrijving in het EUTR een noodzakelijke voorwaarde vormt voor lobbyisten om bepaalde onder het akkoord vallende activiteiten te kunnen verrichten²⁷. De ondertekenende instellingen passen het conditionaliteitsbeginsel toe door te vereisen dat:

- o bepaalde leden (alleen commissarissen) en personeel van de instellingen uitsluitend in het EUTR ingeschreven lobbyisten ontmoeten;
- o bepaalde activiteiten (bijv. deelname aan hoorzittingen, conferenties of deskundigengroepen) beperkt zijn tot in het EUTR ingeschreven lobbyisten.

29 De instellingen uiteenlopend gebruik van de twee bovenstaande categorieën. De Raad en de Commissie gebruiken beide tegelijk. Het Parlement past het conditionaliteitsbeginsel toe op bijeenkomsten met lobbyisten die actief deelnemen aan evenementen (bijv. als spreker of medeorganisator), maar past het niet toe op individuele bijeenkomsten met leden en personeel.

30 Lobbyisten moeten voorafgaand aan bepaalde bijeenkomsten ingeschreven zijn in het EUTR. Het is de verantwoordelijkheid van de leden en het personeel van de instellingen om deze voorwaarde af te dwingen. We zijn eerst nagegaan in hoeverre leden en personeel verplicht zijn om alleen ingeschreven lobbyisten te ontmoeten. Vervolgens hebben we beoordeeld of het scala aan activiteiten dat beperkt is tot ingeschreven lobbyisten breed genoeg is.

31 We stelden vast dat de vereiste dat lobbyisten ingeschreven moeten zijn voordat ze institutionele vertegenwoordigers mogen ontmoeten, alleen geldt voor besluitvormers op hoog niveau bij de Raad en de Commissie. Voor de Raad zijn er alleen inschrijvingsvereisten voor lobbyisten met betrekking tot bijeenkomsten met hooggeplaatst personeel van het secretariaat-generaal (de secretaris-generaal en de directeuren-generaal). Andere personeelsleden dan de secretaris-generaal en de directeuren-generaal worden aangemoedigd om na te gaan of lobbyisten zich in het EUTR hebben ingeschreven voordat ze met hen afspreken²⁸. Bij de Commissie geldt voor leden, hun kabinetten en hooggeplaatst personeel (de secretaris-generaal en de directeuren-generaal) de vereiste dat lobbyisten voorafgaand aan een bijeenkomst in

---

²⁷ IIA 2021, artikel 2.

²⁸ MP 35/21 van de Raad, deel 2 (niet openbaar beschikbaar).

het EUTR moeten zijn ingeschreven. Bij het Parlement is inschrijving in het EUTR verplicht voor het verkrijgen van een toegangspas en, sinds juli 2023, voor het medeorganiseren van en actief deelnemen aan evenementen in de gebouwen van het Parlement. Leden van het Europees Parlement en hun medewerkers wordt aanbevolen geregistreerde lobbyisten te ontmoeten. Voor het personeel van het Parlement bestaat momenteel geen verplichting om uitsluitend ingeschreven lobbyisten te ontmoeten.

32 Dit betekent dat geen enkele van de ondertekenende instellingen de voorwaarde stelt dat lobbyisten in het EUTR ingeschreven moeten zijn om personeelsleden onder het niveau van directeur-generaal te ontmoeten. Bijeenkomsten met de meeste personeelsleden zijn daarom uitgesloten van deze vereiste. Zie [tabel 2](#) hieronder voor meer informatie.

Tabel 2 — Vereisten voor leden en personeel die ingeschreven lobbyisten ontmoeten

		Europees Parlement	Secretariaat-generaal van de Raad	Europese Commissie
Leden	Leden van het Parlement/ Commissarissen	○	—	✓
Personeel dat voor de leden werkt	Personeel van de leden (kabinetten, assistenten van de leden van het Parlement)	○	—	✓
Personeel	Secretaris-generaal	✗	✓	✓
	Directeuren-generaal	✗	✓	✓
	Waarnemende directeuren-generaal	✗	○	○
	Directeuren	✗	○	○
	Senior adviseurs, adviseurs	✗	○	○
	Afdelingshoofden	✗	○	○
	Ander personeel	✗	○	○

✓ De vermelde persoon/personen mag/mogen alleen ingeschreven lobbyisten ontmoeten

✗ Geen vereisten

○ Geen vereisten, maar aanbeveling om alleen ingeschreven lobbyisten te ontmoeten

Bron: ERK, op basis van overweging 6 van het Besluit van de Commissie [2014/838/EU](#), Euratom, artikel 7 van het Besluit van de Commissie [2018/C 65/06](#), artikel 11, leden 2 en 3, van het [Reglement van het Europees Parlement voor 2023](#) en artikel 3 van het Besluit van de Raad [\(EU\) 2021/929](#).

33 De definitie van wat een bijeenkomst is, is zowel relevant voor ontmoetingen waarvoor inschrijving in het EUTR een voorwaarde is als voor aanvullende transparantiemaatregelen. Het IIA 2021 speelt hierop in door te specificeren wat niet als een bijeenkomst wordt beschouwd²⁹. Elke ondertekenende instelling past deze definitie in de praktijk toe via formele uitvoeringsbesluiten of informele interne richtsnoeren. Zie *kader 2*.

Kader 2

Definities van de ondertekenende instellingen van een individuele “bijeenkomst”

Europees Parlement

Onder een geplande bijeenkomst wordt verstaan elke bijeenkomst die wordt georganiseerd op initiatief van een belangenvertegenwoordiger of van een lid van het Europees Parlement (voor vrijwillige publicatie van bijeenkomsten), de voorzitter, de rapporteur of de schaduwrapporteur (voor verplichte publicatie van bijeenkomsten), die door de andere partij is geaccepteerd en waarvoor een bepaalde datum en tijd is vastgesteld. Het adjectief “geplande” impliceert dat willekeurige bijeenkomsten niet binnen het toepassingsgebied van de bepaling vallen.

Raad

Het secretariaat-generaal van de Raad past de inschrijvingsvereiste voor lobbyisten toe op alle bijeenkomsten die worden georganiseerd tussen belangenvertegenwoordigers en de secretaris-generaal en de directeurs-generaal. Dit omvat zowel fysieke bijeenkomsten als bijeenkomsten die op afstand worden gehouden, al dan niet in de gebouwen van de Raad. Bijeenkomsten die uitsluitend privé of sociaal van aard zijn of spontane bijeenkomsten vallen onder de inschrijvingsvereiste.

---

²⁹ 2021 IIA, artikel 4, lid 1, punt f).

Europese Commissie

“Bijeenkomst” betekent een bilaterale ontmoeting die wordt georganiseerd op initiatief van een organisatie of een zelfstandig werkzaam persoon, een commissaris en/of een lid van zijn/haar kabinet of een directeur-generaal om een kwestie te bespreken die verband houdt met beleidsvorming en beleidsuitvoering in de Unie. Ontmoetingen die plaatsvinden in het kader van een in de Verdragen of Uniewetgeving vastgestelde administratieve procedure die onder de rechtstreekse verantwoordelijkheid van de commissaris of de directeur-generaal valt, en ontmoetingen die uitsluitend privé of sociaal van aard zijn of spontane ontmoetingen, vallen niet onder dit begrip. Bij de Commissie worden videoconferenties en alle soorten conferentiegesprekken om kwesties te bespreken die verband houden met EU-beleidsvorming en -uitvoering beschouwd als bijeenkomsten. Een-op-een-telefoongesprekken worden daarentegen niet als bijeenkomsten beschouwd.

Bron: ERK, op basis van documenten van het Parlement en de Raad, artikel 2, punt b), van Besluit [2014/838/EU, Euratom](#) van de Commissie en artikel 2, punt a), van Besluit [2014/839/EU, Euratom](#) van de Commissie.

34 Uit het bovenstaande blijkt dat alleen bijeenkomsten die van tevoren gepland zijn, duidelijk onder de definitie van een bijeenkomst van de ondertekenende instellingen vallen. Spontane bijeenkomsten vallen niet onder het IIA 2021. Andere interacties, zoals ongeplande telefoongesprekken en e-mailuitwisselingen, worden evenmin beschouwd als bijeenkomsten. Dit betekent dat lobbyen kan plaatsvinden buiten het transparantiebereik dat het EUTR biedt voor een reeks interacties waarbij lobbyisten mogelijk proberen leden of personeel te beïnvloeden.

35 Aangezien leden en personeel van de ondertekenende instellingen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van deze maatregelen in de praktijk, is het belangrijk dat ze op de hoogte zijn van de relevante regels, richtsnoeren en definities. Volgens de [jaarverslagen](#) over de werking van het EUTR hebben de instellingen stappen genomen om het bewustzijn te vergroten. Bewustmaking is des te belangrijker omdat er beperkte interne controlemechanismen waren om na te gaan of leden en personeel in de praktijk van lobbyisten eisen dat ze zich in het EUTR inschrijven voordat ze hen ontmoeten.

36 Lobbyisten zijn verplicht om zich aan bepaalde nationale, op wetgevingshandelingen gebaseerde lobbyregels te houden die betrekking hebben op een breder personeelsbestand dan dat op EU-niveau. In *kader 3* wordt een voorbeeld hiervan gegeven.

Kader 3

Lobbyregels in Duitsland

De [Duitse wet op het lobbyregister](#) is van toepassing op de vertegenwoordiging van speciale belangen bij de Bondsdag (het Duitse parlement) en de Bondsregering (de Duitse federale regering). Inschrijving in het register is sinds 1 januari 2022 verplicht voor lobbyisten.

Voor het Duitse parlement omvat het register niet alleen parlementsleden en de hoogste personeelsleden, maar ook personeelsleden die voor hen werken, ervan uitgaand dat berichten die bedoeld zijn om de beleidsvorming of besluitvorming te beïnvloeden ook deze personeelsleden zullen bereiken.

37 De instellingen die het IIA 2021 hebben ondertekend, eisen inschrijving in het EUTR als voorwaarde voor bepaalde andere lobbyactiviteiten dan bijeenkomsten. De uitvoeringsbesluiten van de Commissie over dit onderwerp dateren uit 2014 en 2018; de besluiten van de Raad en het Parlement zijn recenter. Het Parlement vereist inschrijving voor een aantal activiteiten. In juni 2023 heeft het Parlement zijn regels bijgewerkt om meer activiteiten in zijn gebouwen te bestrijken. *Tabel 3* geeft een overzicht van de activiteiten in de instellingen waarvoor de inschrijving van lobbyisten in het EUTR verplicht is.

Tabel 3 — Lobbyactiviteiten waarvoor voorafgaande inschrijving in het EUTR verplicht is

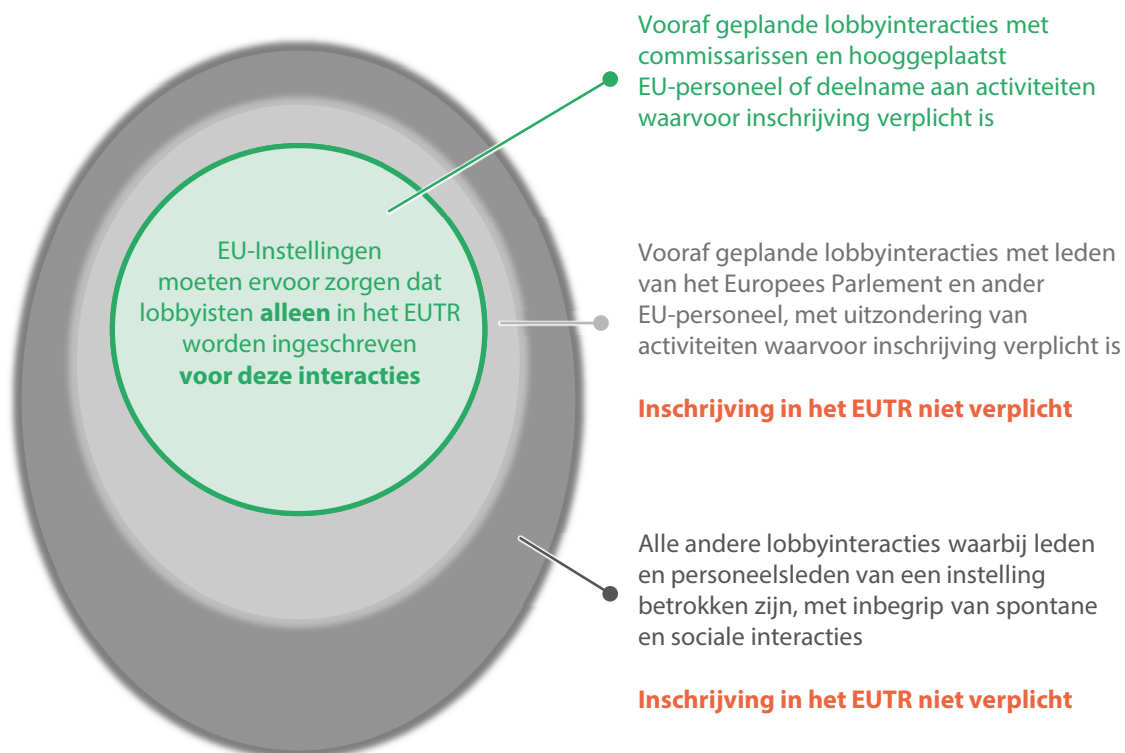
Parlement	Secretariaat-generaal van de Raad	Europese Commissie
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Interfractiewerkgroepen en andere niet-officiële groeperingen ✓ Sprekers bij hoorzittingen van de commissies ✓ Om toegangspasjes met een lange geldigheidsduur te verkrijgen 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Deelname van bepaalde categorieën personen en organisaties aan deskundigengroepen van de Commissie: <ul style="list-style-type: none"> — personen (type B) — organisaties (type C)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Medeorganisatie van en/of deelname als actieve gast aan evenementen die door het Parlement in zijn gebouwen worden georganiseerd (sinds 12 juli 2023) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Thematische briefings en als sprekers op openbare evenementen georganiseerd door het Secretariaat-generaal I 	

Bron: ERK, op basis van [Besluit C\(2016\)3301](#) van de Commissie inzake horizontale regels voor deskundigengroepen, het [Reglement van het Europees Parlement voor 2019](#), artikelen 35 en 35 bis van het [gewijzigde Reglement van het Europees Parlement voor 2023](#), [Besluit van het Bureau van het Europees Parlement van 12 juni 2023](#), en artikelen 4 en 5 van [Besluit \(EU\) 2021/929](#) van de Raad.

38 Tijdens onze controlewerkzaamheden ontdekten we dat één ngo, die werd genoemd in “Qatargate”, niet was geregistreerd in het EUTR, maar in juni 2022 samen met de diensten van het Parlement een conferentie had georganiseerd in de gebouwen van het Parlement. Op dat moment vereisten de regels van het Parlement geen inschrijving in het EUTR als voorwaarde voor een dergelijke activiteit. Dit werd echter aangepakt met de wijziging van het Reglement van het Parlement die in juli 2023 van kracht werd.

39 De Commissie vereist alleen inschrijving in het EUTR als voorwaarde voor deelname van bepaalde soorten personen en organisaties aan deskundigengroepen van de Commissie. De Commissie vereist echter geen inschrijving in het EUTR voor andere in artikel 3 van het [IIA 2021](#) beschreven lobbyactiviteiten. Dit betekent dat lobbyisten betrokken kunnen zijn bij activiteiten zoals het organiseren van of deelnemen aan conferenties, evenementen, hoorzittingen of communicatiecampagnes met de Commissie zonder dat zij daarvoor in het EUTR moeten zijn ingeschreven. [Figuur 4](#) geeft een overzicht van de reikwijdte van de praktische uitvoering van het conditionaliteitsbeginsel in het kader van het IIA 2021.

Figuur 4 — Overzicht van de reikwijdte van de praktische uitvoering van het conditionaliteitsbeginsel in het kader van het IIA 2021¹

¹ De afmetingen van de secties zijn slechts illustratief en geven geen werkelijke verhoudingen of relatieve omvang weer.

Bron: ERK.

40 De beperkte reikwijdte van de EUTR-inschrijvingsvereisten in de praktijk, en de verschillende benaderingen van de drie instellingen, betekenen dat lobbyisten die niet in het EUTR zijn ingeschreven, niet worden verhinderd om een reeks bijeenkomsten en andere lobbyactiviteiten met leden of personeel van de instellingen te organiseren.

De instellingen nemen aanvullende maatregelen om de transparantie te vergroten en inschrijving aan te moedigen

41 Het IIA 2021 bepaalt dat elke ondertekenende instelling naast haar conditionaliteitsmaatregelen aanvullende transparantiemaatregelen kan invoeren “om inschrijving in het register aan te moedigen en het [...] gezamenlijke kader te versterken”.

42 We hebben de reeks aanvullende transparantiemaatregelen beoordeeld die de instellingen op twee hoofdgebieden hebben ingevoerd:

- o de publicatie van informatie over bijeenkomsten en lobbyactiviteiten waarbij leden en personeel betrokken waren, nadat ze hebben plaatsgevonden, en
- o maatregelen die lobbyisten aanmoedigen om zich in het EUTR in te schrijven.

Publicatie van informatie over bijeenkomsten en andere lobbyactiviteiten

43 Voor elk van de drie ondertekenende instellingen stelden we de relevante regels en aanbevelingen vast voor de publicatie van informatie over bijeenkomsten en andere activiteiten, en beoordeelden we de reikwijdte en de uitvoering ervan. Ten tijde van onze controle waren commissievoorzitters, rapporteurs en schaduwrapporteurs in het Parlement verplicht om informatie over alle geplande bijeenkomsten met lobbyisten online te publiceren, uiterlijk vóór de desbetreffende stemmingen in commissievergaderingen en plenaire zittingen³⁰. Met de actualisering van het Reglement van het Parlement van 13 september 2023, die op 1 november 2023 in werking trad, zijn alle leden van het Europees Parlement en hun parlementaire medewerkers verplicht om informatie te publiceren over alle geplande bijeenkomsten met lobbyisten die binnen het toepassingsgebied van het EUTR vallen³¹.

44 Informatie over deze bijeenkomsten staat niet op de website van het EUTR. In plaats daarvan is de informatie te vinden op talloze individuele onlinepagina's van de leden van het Europees Parlement, die beschikbaar zijn op de website van het Parlement. Bijeenkomsten die verband houden met specifieke parlementaire procedures worden ook genoemd onder het lemma voor die procedure op het Wetgevingsobservatorium, onder "Transparantie". Informatie over de deelname van lobbyisten aan activiteiten zoals interfractiewerkgroepen, hoorzittingen van commissies of evenementen die door het Parlement in zijn gebouwen worden georganiseerd, wordt evenmin gepubliceerd op de EUTR-website.

---

³⁰ [Reglement van het Europees Parlement voor 2019](#).

³¹ Besluit [2023/2095\(REG\)](#) van het Europees Parlement, amendement 13, Reglement van het Parlement, bijlage I — artikel 5 bis (nieuw).

45 Bij de Raad is er geen verplichting — ook niet voor hooggeplaatst personeel — om informatie te publiceren over bijeenkomsten met lobbyisten. Naar aanleiding van de toezegging van de lidstaten om bijeenkomsten tussen hun permanente vertegenwoordigers en plaatsvervangende permanente vertegenwoordigers bij de EU en lobbyisten voorwaardelijk te stellen aan inschrijving in het EUTR (zie paragraaf **10**) wordt informatie over deze bijeenkomsten echter wel gepubliceerd.

46 Bij de Commissie moeten alle commissarissen en directeuren-generaal (met inbegrip van de secretaris-generaal) op hun respectieve webpagina's alle contacten en bijeenkomsten openbaar maken die zij in hun hoedanigheid met organisaties of als zelfstandige werkzame personen hebben gehad³². Dit wordt in de praktijk opgevolgd, en de informatie op de webpagina's van de Commissie verschijnt ook op de website van het EUTR. Als lobbyisten deelnemen aan deskundigengroepen van de Commissie en openbare raadplegingen, wordt deze informatie ook gepubliceerd op de website van het EUTR.

Maatregelen om inschrijving aan te moedigen

47 Twee van de drie ondertekenende instellingen hebben nuttige aanvullende transparantiemaatregelen ingevoerd om lobbyisten aan te moedigen zich in het EUTR in te schrijven. Zo verstrekken zij — zodra deze beschikbaar is — informatie aan inschrijvers over ontwikkelingen op gebieden waarin zij interesse hebben getoond. Inschrijvers krijgen deze informatie per e-mail toegezonden.

48 Het Parlement informeert inschrijvers over de activiteiten van de commissies van het Parlement³³. De Commissie brengt inschrijvers op de hoogte van haar openbare raadplegingen en routekaarten³⁴. De Raad beschikt op dit moment niet over dergelijke maatregelen.

---

³² Besluiten [2014/838/EU, Euratom](#), [2014/839/EU, Euratom](#) en [2018/C 65/06](#) van de Commissie.

³³ [Besluit van het Bureau van 4 juli 2016](#).

³⁴ Chapter VII Guidelines on Stakeholder Consultation, Better Regulation Guidelines of the European Commission ([SWD \(2017\)350](#)).

De werkregelingen van het Secretariaat van het EUTR brengen problemen met zich mee op het gebied van coördinatie en gegevenskwaliteit

49 Het IIA 2021 voorziet in een tweelaags bestuursstructuur met een Secretariaat dat verslag uitbrengt aan het Beheersorgaan³⁵ (zie paragraaf 06). Het Beheersorgaan houdt toezicht op de algemene uitvoering van het IIA en komt ten minste eenmaal per jaar bijeen. Het stelt de jaarlijkse prioriteiten en de begrotingsramingen vast, keurt de door het Secretariaat opgestelde jaarverslagen goed en verstrekt instructies aan het Secretariaat over specifieke activiteiten.

50 Het Secretariaat is in het kader van het IIA 2021 opgericht als een gezamenlijke operationele structuur om de werking van het register te beheren. Dat IIA bepaalt dat het Secretariaat bestaat uit de afdelingshoofden, of daarmee gelijkgestelden, die bevoegd zijn voor transparantiekwesties in elke ondertekenende instelling (hierna de “afdelingshoofden” genoemd) en hun respectieve personeelsleden³⁶. Tot de taken van het Secretariaat behoren het opstellen van richtsnoeren voor inschrijving in het EUTR, het bieden van een helpdeskdienst en het uitvoeren van bewustmakings- en andere communicatiecampagnes³⁷. Het Secretariaat stelt het jaarverslag op dat vervolgens door het Beheersorgaan moet worden vastgesteld. Het is verantwoordelijk voor het dagelijks beheer van het EUTR, waaronder de ontwikkeling en het onderhoud van de website van het EUTR. Wij hebben beoordeeld of de werkregelingen van het Secretariaat van het EUTR geschikt zijn voor zijn taak om in het EUTR een optimaal kwaliteitsniveau van gegevens over lobbyactiviteiten te verkrijgen.

Als gezamenlijke operationele structuur vergt het Secretariaat aanzienlijke coördinatie

51 In het IIA 2021 hebben de ondertekenende instellingen zich ertoe verbonden het Secretariaat als een gezamenlijke operationele structuur te organiseren. Een afdelingshoofd van een ondertekenende instelling wordt aangewezen als “coördinator” voor een hernieuwbare periode van één jaar³⁸. Daarnaast worden besluiten van het Secretariaat bij consensus genomen door de drie afdelingshoofden.

---

³⁵ Eerste vergadering van het Beheersorgaan van 24 september 2021.

³⁶ IIA 2021, artikel 8, lid 1.

³⁷ Ibid., artikel 8, lid 3.

³⁸ Ibid., artikel 8, lid 2.

52 Hoewel de taken van het Secretariaat in het IIA zijn vastgelegd, hebben de instellingen niet onderling formeel vastgesteld hoe zij de dagelijkse werkzaamheden van het Secretariaat organiseren. Er is geen speciaal team toegewezen aan het Secretariaat en er bestaat ook geen reglement waarin is vastgelegd hoe de drie instellingen moeten samenwerken.

53 De taken van het Secretariaat worden verdeeld over de drie instellingen, waarbij rekening wordt gehouden met een aantal criteria, zoals de inhoud van de taak en de relevantie voor de instelling. De drie instellingen zijn overeengekomen om de behandeling van nieuwe verzoeken om inschrijving bij toerbeurt te verdelen (zes dagen voor de Raad, elf tot twaalf dagen voor het Parlement en elf tot twaalf dagen voor de Commissie). Voor andere taken, zoals de lopende controles van de kwaliteit van de EUTR-gegevens en de behandeling van klachten, is de werkverdeling tevens afhankelijk van de beschikbaarheid van personeel bij de drie instellingen. De Commissie host de website van het EUTR en biedt IT-ondersteuning.

54 Voor 2022³⁹ schatte het Secretariaat dat het equivalent van tien voltijds personeelsleden aan zijn taken had gewerkt. Deze personele middelen omvatten een deel van de werktijd van de drie afdelingshoofden bij de drie instellingen en die van het personeel van de respectieve eenheden.

55 Het feit dat deze regelingen niet geformaliseerd zijn, betekent dat er behoefte is aan coördinatiemechanismen. Aangezien de afdelingshoofden bijvoorbeeld geen bevoegdheden delegeren aan de teams, moeten alle beslissingen gezamenlijk worden genomen door alle drie de afdelingshoofden van de drie instellingen. Ze kwamen gemiddeld één keer per maand bijeen om te overleggen en afspraken te maken over kwesties die verband houden met hun dagelijks beheer (individuele klachten, verdeling van controles van de gegevenskwaliteit, enz.). Tussen de vergaderingen door kunnen de afdelingshoofden gezamenlijk besluiten nemen via een schriftelijke procedure.

56 Om te voldoen aan de vereisten van het [IIA 2021](#) heeft het Secretariaat een nieuw [model van het inschrijvingsformulier](#) en [Richtsnoeren voor inschrijvers en ingeschrevenen](#) gepubliceerd. Alle EUTR-verzoeken worden nu gecontroleerd aan de hand van de criteria om in aanmerking te komen voor inschrijving in het register. Alle reeds in het register opgenomen lobbyisten moesten hun informatie uiterlijk op 30 april 2022 aan de hand van het nieuwe formulier hebben bijgewerkt. De meeste van deze inschrijvers (11 200 ofwel 87 %) hadden dat tegen die datum gedaan. Het

---

³⁹ EUTR, Jaarverslag 2022.

controleren van al deze gewijzigde inschrijvingen behoort tot de taken van het Secretariaat. Dit heeft in 2022 geleid tot een toename van de werklust van het Secretariaat, met name met betrekking tot helpdeskaanvragen (zie [tabel 4](#)).

Tabel 4 — Aantal vragen aan de helpdesk van het Secretariaat, 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Vragen aan de helpdesk	1 027	1 117	1 255	2 056

Bron: ERK, op basis van [de jaarverslagen van 2019 tot en met 2022 over de werking van het EUTR](#).

57 Vóór het IIA 2021 werd de correspondentie met inschrijvers afgehandeld via afzonderlijke functionele e-mailadressen bij het Parlement en de Commissie. Sinds het IIA 2021 wordt de correspondentie met verzoekers afgehandeld via het backoffice IT-systeem van het Secretariaat (TR-ADMIN), terwijl de correspondentie met inschrijvers nog steeds via de afzonderlijke functionele e-mailadressen wordt afgehandeld.

58 Gezien de toegenomen werklust die het bijhouden van het register met zich meebrengt en de niet-geformaliseerde werkregelingen van het Secretariaat is er veel coördinatie nodig om ervoor te zorgen dat de informatie tussen de teams in de verschillende instellingen goed wordt uitgewisseld. Dit houdt een verhoogd risico in voor de operationele efficiëntie.

De kwaliteit van de gegevens is niet optimaal, maar de controles door het Secretariaat zijn onlangs verbeterd

59 De Raad van Europa merkt op dat in systemen die lobbyisten verplichten zich in te schrijven in het register, de lobbyisten er zelf voor moeten zorgen dat hun informatie correct en up-to-date is. Daarom beveelt hij aan dat een overheidsinstantie die verantwoordelijk is voor het register, ook de juistheid van de informatie moet kunnen controleren⁴⁰.

60 Uit hoofde van de gedragscode van het IIA 2021 moeten inschrijvers “ervoor [zorgen] dat de gegevens die zij bij de inschrijving verstrekken [...] volledig, actueel, juist en niet misleidend zijn”⁴¹. Het Secretariaat is verantwoordelijk voor het houden

⁴⁰ Raad van Europa, [Aanbeveling CM/Rec\(2017\)2](#) en toelichting, beginsel 8.

⁴¹ IIA 2021, bijlage I, punt f).

van toezicht op de inhoud van het EUTR, teneinde een optimaal kwaliteitsniveau van de gegevens te verkrijgen.

61 Het Secretariaat heeft een speciaal IT-systeem opgezet, TR-ADMIN genaamd, om alle belangrijke processen van het EUTR te faciliteren, zoals verzoeken om inschrijving, kwaliteitscontroles, klachtenafhandeling en de database voor de website van het EUTR. Sinds de oprichting ervan in 2011 is het systeem regelmatig bijgewerkt. De volgende update is gepland voor 2024.

62 Lobbyisten die zich willen inschrijven in het EUTR moeten online een aanvraag indienen via de website van het EUTR, waarbij het Secretariaat gedetailleerde [Richtsnoeren voor verzoekers en ingeschrevenen](#) verstrekt. Verzoekers moeten in een aantal categorieën informatie verstrekken (zie [kader 4](#)).

Kader 4

Informatie die lobbyisten moeten verstrekken wanneer zij een verzoek om inschrijving in het EUTR indienen:

- naam en contactgegevens;
- soort organisatie;
- algemene missie, doelstellingen en taak;
- specifieke activiteiten die onder het EUTR vallen (bijv. de belangrijkste EU-wetgevingsvoorstellen of -beleidslijnen waarop de organisatie zich richt, deelname aan EU-structuren en -platforms);
- aantal personen betrokken bij activiteiten;
- interessegebieden, lidmaatschappen en affiliatie;
- financiële gegevens (bijv. EU-subsidies).

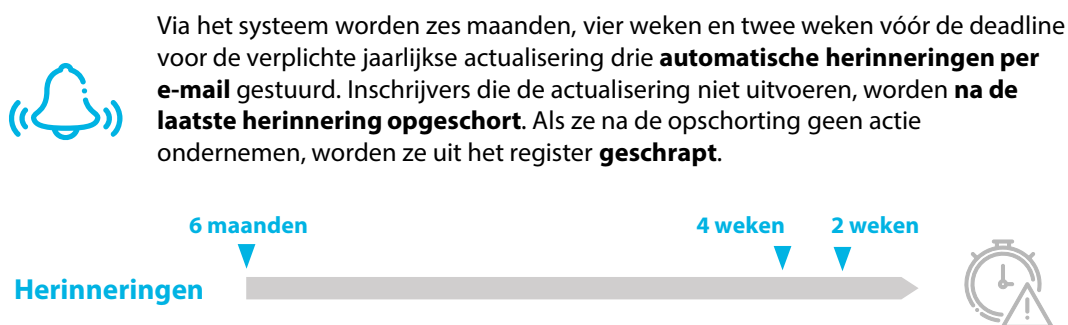
De verplichte informatie is sinds het IIA 2021 uitgebreid met:

- vertegenwoordigde belangen;
- bekendmaking van financiële gegevens volgens de gekozen categorie van vertegenwoordigde belangen.

Bron: [Richtsnoeren voor het transparantieregister voor inschrijvers en ingeschrevenen](#), 2021.

63 Sinds de richtsnoeren van 2018 moeten inschrijvers hun informatie jaarlijks updaten. Het IT-systeem TR-ADMIN stuurt hun automatisch een herinnering per e-mail wanneer de verplichte jaarlijkse actualisering van de inschrijvingsdetails moet worden uitgevoerd. Inschrijvers die deze update niet uitvoeren, worden eerst opgeschort en vervolgens, indien nodig, uit het register geschrapt (zie [figuur 5](#)).

Figuur 5 — Herinnerings-, opschortings- en schrappingsfuncties van het IT-beheersysteem van het EUTR

Bron: ERK, op basis van de documenten van het Secretariaat.

64 Vóór het [IIA 2021](#) werden lobbyisten in het EUTR ingeschreven zodra zij hun aanvraag indienden. Vervolgens werden zij onmiddellijk zichtbaar op de website van het EUTR. Op het moment van de aanvraag stelde het Secretariaat niet vast of ze voor inschrijving in het register in aanmerking kwamen. Met het [IIA 2021](#) werd dit systeem versterkt door de vereiste dat het Secretariaat bepaalt of de verzoekers voor inschrijving in het register in aanmerking komen voordat zij in het EUTR konden worden opgenomen. Het Secretariaat controleert ook regelmatig alle gegevens van een subgroep van reeds ingeschreven lobbyisten. In [tabel 5](#) worden de controles van de gegevenskwaliteit beschreven die vóór en sinds het [IIA 2021](#) zijn uitgevoerd.

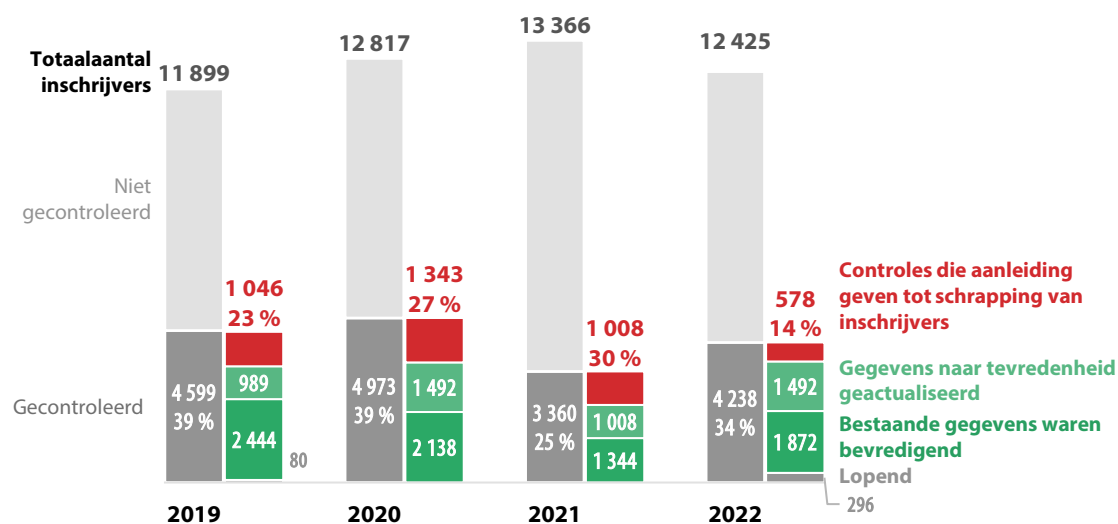
Tabel 5 — Door het Secretariaat in de loop der tijd uitgevoerde controles van de gegevenskwaliteit

	Vóór het IIA 2021	Sinds het IIA 2021
Beperkte controles ten tijde van de aanvraag (“controles om na te gaan of de verzoeker in aanmerking komt”)	Geen	<p>Het Secretariaat is van oordeel dat verzoekers <u>in aanmerking komen</u> indien zij:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ niet onder de uitzonderingen van het IIA 2021 vallen; ○ reëel en verifieerbaar zijn; ○ relevante activiteiten verrichten; ○ hebben verklaard dat zij de gedragscode in acht nemen (nieuw in het IIA 2021). <p>Indien tijdens een dergelijke controle de ingediende gegevens met betrekking tot deze vier punten niet bevredigend worden geacht, worden ook alle andere gegevens van de verzoeker gecontroleerd.</p>
Controles van alle gegevens van de inschrijver (“kwaliteitscontroles”) zoals weergegeven in kader 4	<p>Het Secretariaat verricht elk jaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ gerichte controles op basis van binnen het Secretariaat overeengekomen criteria en door het Beheersorgaan vastgestelde jaarlijkse prioriteiten; ○ controles op ad-hocbasis, of ○ controles naar aanleiding van een klacht. 	

Bron: ERK, gebaseerd op de artikelen 3 en 4, artikel 6, lid 2, en bijlage I bij het [IIA 2021](#), handboek van het Secretariaat, Ares (2019)6763329, en de interne behandelingsprocedures van het Secretariaat, ongedateerd.

65 Tussen 2019 en 2022 controleerde het Secretariaat gemiddeld 34 % van de inschrijvers op de kwaliteit van de betrokken gegevens. Als het Secretariaat tijdens een controle vaststelde dat de gegevens van lobbyisten onbevredigend waren, kregen zij de gelegenheid om deze bij te werken. Vóór 2019-2021 leidden deze controles tot de schrapping van gemiddeld 24 % van de gecontroleerde inschrijvers, omdat zij onverkiesbaar werden geacht of hun gegevens niet hadden bijgewerkt. In 2022, na de inwerkingtreding van het [IIA 2021](#) en de invoering van nieuwe systematische controles van nieuwe verzoekers, daalde dit cijfer tot 14 % (zie [figuur 6](#)).

Figuur 6 — Aantal gecontroleerde inschrijvers per jaar, 2019-2022

Bron: ERK, op basis van de jaarverslagen van 2019 tot en met 2022 over de werking van het EUTR.

66 In plaats van roulerende controles van alle inschrijvers, zodat zij allen om de paar jaar worden gecontroleerd, ofwel controles op basis van risico's, waren de controles van het Secretariaat gebaseerd op ontvangen klachten en werden ze ad hoc uitgevoerd, afhankelijk van de beschikbare personele middelen. Er werden gerichte controles uitgevoerd op basis van de jaarlijkse prioriteiten die door het Beheersorgaan werden vastgesteld. Bij de beslissing van welke inschrijvers gegevens moeten worden gecontroleerd, maakte het Secretariaat niet systematisch gebruik van de IT-systeemfunctie van TR-ADMIN waarmee inschrijvers met inconsistente gegevens kunnen worden geïdentificeerd (zie [figuur 7](#)).

Figuur 7 — Geautomatiseerde waarschuwings- en risicoscorefuncties van TR-ADMIN

	<p>Via de waarschuwingsfunctie worden automatisch potentiële problemen gesignaliseerd met de gegevens van inschrijvers op basis van vooraf vastgestelde regels (bijv. ontbrekende of inconsistente informatie over cliënten, financiële gegevens, middelen, enz.).</p>
<p>Waarschuwingen</p>	<p>De problemen zijn zowel voor het Secretariaat als de inschrijver zichtbaar in de vorm van waarschuwingslabels.</p>
	<p>Het systeem kent inschrijvers een risicoscore toe op basis van het aantal en de ernst van de problemen met hun gegevens; hierbij worden regels gevolgd die van tevoren zijn vastgelegd door het Secretariaat.</p>
<p>Risicoscores</p>	<p>Het Secretariaat kan een “rode lijst” samenstellen van inschrijvers met de hoogste risicoscores en deze inschrijvers vervolgens prioriteit geven voor een kwaliteitscontrole.</p>

Bron: ERK.

67 Wij voerden de volgende werkzaamheden uit om de kwaliteit van de EUTR-gegevens te beoordelen:

- o We analyseerden de betrouwbaarheid en samenhang van de gehele EUTR-populatie van 12 653 lobbyisten per 5 oktober 2022. Tijdens onze analyse bogen wij ons over de volgende risico's: dubbele inschrijvingen, ontbrekende verplichte gegevens, door inschrijvers opgegeven EU-subsidies die niet consistent zijn met de financiële gegevens in het ABAC-systeem, onjuiste informatie die inschrijvers hebben opgegeven over bedragen uitgegeven aan lobbyen via tussenpersonen, en onjuiste verklaringen over vertegenwoordigde belangen.
- o We namen een risicogebaseerde steekproef van 100 inschrijvers die we gericht controleerden. Hiervan waren er 88 ingeschreven vóór de inwerkingtreding van het [IIA 2021](#) en 12 daarna. We controleerden de door de lobbyisten opgegeven personele middelen en de mate waarin deze overeenkwamen met hun opgegeven budget voor lobbyactiviteiten. Voor de gevallen waarin het Secretariaat vóór 12 januari 2023 controles had verricht (met 97 van de 100 inschrijvers in onze steekproef), beoordeelden wij de controles van het Secretariaat en de bijbehorende documentatie. Voor de gehele steekproef van 100 inschrijvers controleerden we de naleving van alle inschrijvingsvereisten.

Vastgestelde problemen in verband met de gegevenskwaliteit en het controlespoor

68 Bij onze tests van de gehele EUTR-populatie stelden we de volgende kwesties vast, die wijzen op problemen met de gegevenskwaliteit.

- In de [Richtsnoeren voor inschrijvers en ingeschrevenen](#) van het EUTR (1 september 2021) staat dat een beginsel van eenmalige inschrijving van kracht is. Wij hebben echter vijf gevallen aangetroffen waarin één enkele lobbyist zich meer dan tweemaal in het register had ingeschreven, hetgeen vervolgens door het Secretariaat werd gecorrigeerd.
- Verplichte informatie ontbreekt: we vonden 27 gevallen waarin informatie over de jaarlijkse kosten van lobbyactiviteiten ontbrak en 25 gevallen waarin er geen informatie was over belangenvertegenwoordiging, hoewel dit in het kader van het [IIA 2021](#) verplicht was gesteld. Alle lobbyisten die vóór het [IIA 2021](#) waren ingeschreven, moesten uiterlijk op 30 april 2022 informatie indienen die aan de nieuwe openbaarmakingsvereisten voldeed⁴².
- Gegevens over EU-subsidies die door lobbyisten in het EUTR werden opgegeven, waren niet consistent met gegevens in het boekhoudsysteem van de Commissie: voor het laatste afgesloten boekjaar (2021) konden we 135 gevallen vergelijken. De gegevens kwamen slechts in zes gevallen overeen.
- Lobbyisten die als tussenpersoon optreden, verstrekten niet altijd de vereiste specifieke informatie over de identiteit van hun cliënten en de van hen ontvangen bedragen: van de 661 tussenpersonen in het EUTR hadden 20 tussenpersonen de uit hoofde van de richtsnoeren vereiste informatie voor het meest recente afgesloten begrotingsjaar niet verstrekt; voor het lopende boekjaar gold dit voor 27 tussenpersonen. Daarnaast constateerden wij dat 16 tussenpersonen die meer dan drie jaar vóór hun inschrijving waren opgericht, zich hadden ingeschreven als “nieuw opgerichte entiteit” en daarom ten tijde van hun inschrijving geen cijfers over het meest recente afgesloten boekjaar hadden verstrekt.

---

⁴² Jaarverslag over de werking van het EUTR 2022.

69 Volgens de OESO-beginselen moeten openbaarmakingsvereisten de transparantie vergroten door de vaststelling van de partijen met een rechtstreeks belang in het resultaat van lobbyactiviteiten en hun lobbybudget⁴³. In het kader van het IIA 2014 moesten alle inschrijvers een raming van hun jaarlijkse lobbykosten verstrekken. Sinds het IIA 2021 gaan verschillende categorieën van belangenvertegenwoordiging gepaard met verschillende soorten voor de bekendmaking van financiële gegevens (zie *bijlage II* voor nadere gegevens). Aan de hand van enkele voorbeelden geeft het Secretariaat lobbyisten enige uitleg en praktische begeleiding betreffende de categorieën die zij moeten selecteren voor hun eigen verklaringen. Lobbyisten kunnen echter om het even welke categorie kiezen, ongeacht hun rechtsvorm. *Bijlage III* geeft een overzicht van de complexiteit van de verschillende vereisten voor de bekendmaking van financiële gegevens voor elk type inschrijver.

70 Uit onze analyse van de EUTR-populatie is gebleken dat er een risico bestaat dat inschrijvers die door derden (bijv. ngo's) worden gefinancierd, de bekendmaking van financiële informatie hierover kunnen vermijden door te verklaren dat ze alleen hun eigen belangen of de collectieve belangen van hun leden vertegenwoordigen. Ongeveer een derde van degenen die zichzelf aanmerkten als "ngo's, platforms, netwerken en dergelijke" (1 207 van de 3 529), verklaarden dat zij hun eigen belangen of de collectieve belangen van hun leden vertegenwoordigden en maakten daarom hun financiële steun en de ontvangen financiering niet bekend (zie *figuur 8*). Voor degenen die zich vóór het IIA 2021 hadden ingeschreven, vonden we geen bewijs waaruit blijkt dat het Secretariaat systematisch controles verrichtte van de eigen verklaringen van ngo's over de belangen die zij vertegenwoordigen, hetgeen bepalend is voor de financiële informatie die zij openbaar maken. Krachtens het IIA 2021 moeten alle nieuwe verklaringen worden gecontroleerd.

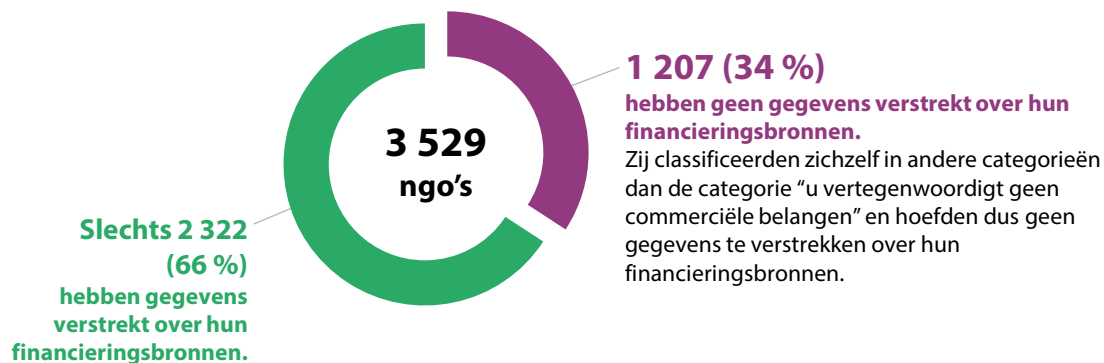
---

⁴³ Recommendation of the Council on Principles for Transparency and Integrity in Lobbying, OECD/LEGAL/0379, beginsel 5.

Figuur 8 — Verklaringen van ngo's over hun financieringsbronnen

In totaal identificeerden 3 529 inschrijvers zichzelf als "niet-gouvernementele organisaties, platforms, netwerken en dergelijke".

Entiteiten die geen commerciële belangen vertegenwoordigen, moeten gegevens verstrekken over zowel het totale budget als hun belangrijkste financieringsbronnen (elke bijdrage groter dan 10 000 EUR die meer dan 10 % van hun totale begroting bedraagt, en de naam van de financier)

Bron: ERK.

71 Het controlespoor van het Secretariaat en de gegevenskwaliteit laten te wensen over. In onze analyse van een risicogebaseerde steekproef van honderd inschrijvers stelden we de volgende problemen vast met de kwaliteit van de controles van het Secretariaat.

- o **Tekortschietend controlespoor:** hoewel het Secretariaat vastlegt wanneer controles zijn uitgevoerd, worden details alleen vastgelegd als er problemen worden aangetroffen. Van de 97 door het Secretariaat onderzochte controles bevatten er 49 details over de verrichte controles.
- o **Problemen met de gegevenskwaliteit:** bij drie door het Secretariaat uitgevoerde controles constateerden we problemen met de gegevenskwaliteit van de inschrijvers, namelijk het niet verstrekken van financiële en andere informatie over cliënten, onvoldoende details over de beschrijving van belangen, en inconsistenties tussen het lobbybudget en de personele middelen.

De website van het EUTR vertoont aanzienlijke beperkingen qua volledigheid en gebruiksvriendelijkheid

72 Volgens [OESO-beginsel 5](#) moet via de openbaarmaking van lobbyactiviteiten voldoende relevante informatie worden verstrekt over de belangrijkste aspecten van lobbyactiviteiten om publieke toetsing mogelijk te maken. Volgens het [IIA 2021](#) (overweging 5) is transparantie met betrekking tot belangenvertegenwoordiging van belang om burgers in staat te stellen de activiteiten van lobbyisten te volgen en zich bewust te worden van de mogelijke invloed van deze lobbyisten. Een goed functionerende en bijgewerkte website is ook belangrijk, zodat leden en personeel van de instellingen op deze website kunnen checken of lobbyisten ingeschreven zijn alvorens met hen samen te komen. De website van het EUTR bevat door lobbyisten verstrekte informatie (zie [kader 4](#)) waarvan een gedeelte doorzoekbaar is.

73 We beoordeelden het soort informatie over lobbyisten dat beschikbaar is op de website van het EUTR, de doorzoekbaarheid van deze informatie, de mate waarin het mogelijk is om lobbyisten met elkaar te vergelijken, en de gebruiksvriendelijkheid van de website. Ter vergelijking keken we ook naar de websites van lidstaten en geselecteerde ngo's die informatie verstrekken over de belangrijkste aspecten van lobbyactiviteiten (zie [kader 5](#)).

Kader 5

Websites met informatie over lobbyactiviteiten

Website van het Duitse lobbyregister

In het [lobbyregister](#) van Duitsland zijn gegevens in een gebruiksvriendelijk formaat toegankelijk, is statistische informatie beschikbaar en kunnen gegevens worden gefilterd en doorzocht aan de hand van verschillende categorieën.

Website van een ngo over EU-lobbyisten

Via deze interactieve online [database](#) die wordt beheerd door een ngo wordt informatie van de websites van het EUTR, de directeuren-generaal van de Commissie, het Parlement en het opendataportaal van de EU verzameld, geharmoniseerd en gepresenteerd. Gebruikers kunnen deze informatie op een gebruiksvriendelijke manier doorzoeken, filteren en sorteren met behulp van interactieve dashboards en scoreborden.

74 Wij hebben vastgesteld dat de website van het EUTR de meest recente gedetailleerde informatie bevat die door de lobbyisten is verstrekt, maar een aantal beperkingen kent:

- o De informatie over bijeenkomsten met lobbyisten heeft alleen betrekking op de bijeenkomsten met leden en directeuren-generaal van de Commissie. Er is geen informatie over bijeenkomsten van lobbyisten met personeel van de Raad, of met leden of personeelsleden van het Europees Parlement. Wat het Parlement betreft, wordt sommige van die informatie op zijn eigen website of op de webpagina's van individuele leden van het Parlement gepubliceerd. Volgens het Secretariaat is het Parlement momenteel bezig met de ontwikkeling van een instrument voor de publicatie van bijeenkomsten. Het is de bedoeling dit instrument aan het EUTR te koppelen. De huidige zoekfunctie voor lobbyisten is gebaseerd op beperkte criteria en bestrijkt slechts bepaalde categorieën. Het is niet mogelijk om informatie te zoeken die gericht is op lobbyisten die bepaalde leden of personeelsleden hebben ontmoet. Het is alleen mogelijk om informatie over één EUTR-inschrijver tegelijk te bekijken. Bovendien kunnen de zoekresultaten alleen worden gerangschikt op de naam van de lobbyist, de inschrijvingscategorie, de inschrijvingsdatum en het nationaal hoofdkantoor. De resultaten kunnen niet worden gerangschikt op basis van andere nuttige criteria, zoals wie het meest heeft uitgegeven aan lobbyen, het bedrag aan ontvangen EU-subsidies, de lobbymiddelen of het aantal bijeenkomsten.
- o De gebruiksvriendelijkheid van de website is momenteel niet optimaal. De gebruikersinterface is beperkt tot eenvoudige zoek- en filterformulieren. Door de wijze waarop de geaggregeerde informatie over lobbyisten en hun activiteiten op de website wordt aangeboden, kunnen gebruikers de beschikbare gegevens niet doorzoeken. Bovendien maakt de site geen gebruik van gangbare online datapresentatietechnieken, zoals dynamisch gekoppelde, interactieve dashboards en scoreborden.
- o Voor lobbyisten die uit het register werden geschrapt of waarvan de inschrijving werd opgeschort was de informatie over hun eerdere lobbyactiviteiten niet zichtbaar tijdens de opschorting of nadat ze zich opnieuw hadden ingeschreven. De informatie over lobbyisten die zijn opgeschort, is sinds maart 2023 beschikbaar op een speciale subpagina. Zie [kader 6](#).

Kader 6

Verminderde transparantie door verlies van historische informatie over lobbyisten

Eén lobbyist in onze steekproef werd in mei 2020 uit het EUTR geschrapt omdat deze had nagelaten de verplichte jaarlijkse actualisering uit te voeren. Betrokkene registreerde zich opnieuw in juni 2020, maar het Secretariaat gaf deze een nieuw identificatienummer. De informatie over alle activiteiten van de lobbyist vóór mei 2020 in verband met het oude identificatienummer was niet langer beschikbaar op de openbare website van het EUTR. Dit verlies van historische informatie over lobbyisten vermindert de transparantie.

We troffen ook een geval aan waarbij de inschrijving van een lobbyist die betrokken was bij “Qatargate” in december 2022 werd opgeschort in het EUTR. Tijdens de opschorting was informatie over zijn activiteiten, begrotingen en vergadergegevens niet zichtbaar op de openbare website. Deze informatie werd pas beschikbaar vanaf maart 2023, toen er voor het eerst informatie over opgeschorte inschrijvingen openbaar werd gemaakt.

Conclusies en aanbevelingen

75 Wij concluderen dat het EU-transparantieregister nuttige informatie verschaft op basis waarvan burgers lobbyactiviteiten kunnen volgen, maar dat zwakke punten en hiaten een negatief effect hebben op de transparantie van lobbyactiviteiten die plaatsvinden bij de drie ondertekenende instellingen.

76 Het Interinstitutioneel Akkoord van 2021 over het transparantieregister is in grote lijnen in overeenstemming met de internationale beginselen. Er is een duidelijk kader en een gecentraliseerd toegangspunt voor lobbyisten die toegang willen krijgen tot informatie over of invloed willen uitoefenen op de ontwikkeling van EU-beleid, -besluiten of -wetgeving. Het Interinstitutioneel Akkoord van 2021 bevat vereisten voor verzoekers om in aanmerking te komen en vereist dat lobbyisten zich houden aan een gemeenschappelijke gedragscode. We constateerden echter dat de handhavingsmaatregelen om ervoor te zorgen dat lobbyisten de inschrijvings- en informatievereisten naleven, beperkt zijn. Het Interinstitutioneel Akkoord van 2021 is geen wetgevingsbesluit en kan daarom niet worden gebruikt om sancties op te leggen aan lobbyisten, terwijl ze in bepaalde gevallen wel uit het register kunnen worden geschrapt. Zie de paragrafen [22-26](#).

77 In het Interinstitutioneel Akkoord van 2021 werd het conditionaliteitsbeginsel ingevoerd, waarbij van leden of personeel van ondertekenende instellingen wordt verwacht dat zij alleen omgaan met ingeschreven lobbyisten. In de praktijk passen de instellingen dit beginsel verschillend toe. Dit heeft geleid tot verschillende benaderingen van wat een “bijeenkomst” is en “met wie je bijeenkomt”, en wanneer inschrijving van lobbyisten in het transparantieregister een voorwaarde zou zijn voor deelname aan bijeenkomsten of andere activiteiten. Alleen lobbybijeenkomsten met de hoogste besluitvormers bij het secretariaat-generaal van de Raad en de Commissie vallen onder deze voorwaarde. Het Parlement past de voorwaarde niet toe op individuele bijeenkomsten met leden en personeel, behalve voor bepaalde bijeenkomsten in het kader van evenementen en activiteiten (bijv. hoorzittingen van commissies). Zie de paragrafen [27-40](#).

Aanbeveling 1 — Stroomlijn en harmoniseer de uitvoering van het EUTR-kader

---

De ondertekenende instellingen moeten het bestaande kader versterken en harmoniseren, hetzij via de komende herziening van het Interinstitutioneel Akkoord, hetzij via hun uitvoeringsbesluiten, door:

- a) een gemeenschappelijke definitie te geven van wat een “bijeenkomst” is, waarin alle geplande uitwisselingen met lobbyisten zijn opgenomen;
- b) te specificeren dat ten minste het hogere management met verantwoordelijkheden op het gebied van beleids- en besluitvorming (directeursniveau en hoger) alleen ingeschreven lobbyisten mag ontmoeten.

Streefdatum voor de uitvoering: juli 2025

78 De drie ondertekenende instellingen hebben door middel van aanvullende maatregelen verschillende stappen ondernomen om de transparantie te vergroten en inschrijving aan te moedigen. Dit heeft geleid tot meer publicatie van informatie over bijeenkomsten en activiteiten met ingeschreven lobbyisten. Dergelijke informatie wordt echter niet systematisch gepubliceerd. Hoewel het niet mogelijk is om voorafgaande inschrijving in het transparantieregister te vereisen voor spontane bijeenkomsten, kunnen dergelijke lobbyinteracties ook gericht zijn op het beïnvloeden van beleid en zouden ze niet binnen het kader van het transparantieregister vallen. Zie de paragrafen [41-46](#).

Aanbeveling 2— Publiceer informatie over niet-geplande bijeenkomsten met lobbyisten

---

De ondertekenende instellingen moeten informatie publiceren over niet-geplande bijeenkomsten waar gelobbyd is.

Streefdatum voor de uitvoering: juli 2025

79 Het Secretariaat van het transparantieregister is een gezamenlijke operationele structuur die is opgezet om het functioneren van het transparantieregister te beheren. De werkregelingen van het Secretariaat zijn niet geformaliseerd en de gezamenlijke opzet ervan vereist veel coördinatie. Het Secretariaat beschikt niet over procedureregels waarin is vastgelegd hoe de drie instellingen moeten samenwerken om zijn werkzaamheden te coördineren met betrekking tot taken als de verdeling van de werklast tussen het personeel van de instellingen of de overdracht van zaken. Dit houdt een verhoogd risico in voor de operationele efficiëntie. Zie de paragrafen [49-58](#).

80 Het Secretariaat controleert de kwaliteit van de gegevens van de inschrijvers op het moment van het verzoek, naar aanleiding van klachten, of op ad-hocbasis. Dit betekent dat slechts een deel van de inschrijvers na hun inschrijving wordt gecontroleerd om ervoor te zorgen dat hun gegevens actueel zijn en voldoen aan eventuele nieuwe vereisten. Hoewel via het IT-systeem van het Secretariaat risico's voor de gegevenskwaliteit worden gesignaleerd voor specifieke inschrijvers, wordt hieraan niet systematisch follow-up gegeven. Wij stelden problemen vast met de gegevenskwaliteit, zoals dubbele inschrijvingen, inconsistente of onvolledige financiële gegevens en ontbrekende verplichte gegevens. Ook vonden we onvoldoende documentatie van controles. We constateerden recente verbeteringen in de controles van het Secretariaat. Zie de paragrafen [59-68](#).

81 Er bestaat een risico dat ngo's die door derden worden gefinancierd, openbaarmaking van informatie over hun financieringsbronnen kunnen vermijden door te verklaren dat ze hun eigen belangen of de collectieve belangen van hun leden vertegenwoordigen. Dit komt doordat de keuze van de vertegenwoordigingscategorie door inschrijvers gebaseerd is op een eigen verklaring. Hoewel hierover enkele instructies bestaan voor inschrijvers, hebben we geen bewijs gevonden waaruit blijkt dat het Secretariaat deze verklaringen systematisch controleert. Zie de paragrafen [69-71](#).

Aanbeveling 3 — Verbeter de controles van de gegevenskwaliteit

---

Om de kwaliteit van de gegevens in het transparantieregister te verbeteren, moet het Secretariaat:

- a) regelmatige controles van de gegevenskwaliteit plannen, zodat alle inschrijvers ten minste om de drie jaar één keer worden gecontroleerd, en systematisch de inschrijvers controleren waarbij tijdens de geautomatiseerde controles risico's zijn vastgesteld;
- b) de volledigheid en juistheid van financiële gegevens over EU-subsidies controleren (bijv. door kruiscontroles met het boekhoudsysteem van de Commissie);
- c) duidelijke richtsnoeren geven en systematisch de geldigheid controleren van de belangenvertegenwoordiging die is opgegeven door alle verzoekers en inschrijvers;
- d) alle controles van de gegevenskwaliteit in haar IT-systeem documenteren, met inbegrip van de controles die geen problemen aan het licht brengen.

Streefdatum voor de uitvoering: eind 2025

82 Openbaarmaking van lobbyactiviteiten heeft tot doel voldoende en relevante informatie te verstrekken over de belangrijkste aspecten van lobbyactiviteiten om publieke toetsing mogelijk te maken. De [openbare website van het EUTR](#) vertoont in dit opzicht echter aanzienlijke beperkingen. Sommige belangrijke gegevens, zoals bijeenkomsten van het Parlement en historische gegevens over opnieuw ingeschreven entiteiten, zijn niet beschikbaar. Bovendien worden de geaggregeerde gegevens over lobbyisten en hun activiteiten niet op een gebruiksvriendelijke en interactieve manier op de website weergegeven. Zie de paragrafen [72-74](#).

Aanbeveling 4 — Verbeter de gebruiksvriendelijkheid en relevantie van de openbare website van het transparantieregister

---

Het Secretariaat moet de relevantie en de gebruiksvriendelijkheid van de openbare website van het transparantieregister verbeteren door:

- a) geaggregeerde informatie over lobbyisten en hun activiteiten aan te bieden in interactieve dashboards en scoreborden, zodat gebruikers de beschikbare gegevens uit verschillende bronnen kunnen analyseren en vergelijken;
- b) informatie over lobbyisten te integreren in het transparantieregister en deze te koppelen aan gepubliceerde informatie over hun lobbyactiviteiten, met inbegrip van bijeenkomsten met leden en personeel van de instellingen (waaronder leden van het Europees Parlement);
- c) alle historische informatie over lobbyisten (met inbegrip van informatie over hun lobbybijeenkomsten) die in het transparantieregister zijn geschrapt of opgeschort, beschikbaar te stellen.

Streefdatum voor de uitvoering: eind 2025

Dit verslag werd door kamer V onder leiding van de heer Jan Gregor, lid van de Rekenkamer, vastgesteld te Luxemburg op haar vergadering van 27 februari 2024.

Voor de Rekenkamer

Tony Murphy
President

Bijlagen

Bijlage I — Definities van lobbying

Bron	Definitie van lobbying
<p>Historische definitie</p> 	<p>In het Oxford English Dictionary staat een betekenis van het zelfstandig naamwoord “lobby” die minstens teruggaat tot 1640. Lobby wordt hier gedefinieerd als een plaats waar wetgevers en burgers elkaar kunnen ontmoeten en kwesties met elkaar kunnen bespreken.</p>
<p>Academische literatuur</p> 	<p>In de academische literatuur wordt lobbyen gedefinieerd als een gezamenlijke inspanning om beleids- en besluitvorming te beïnvloeden om een bepaald resultaat te verkrijgen van overheidsinstanties en gekozen vertegenwoordigers; deze inspanning is gewoonlijk afkomstig van georganiseerde groepen of individuen met specifieke belangen (Regulating lobbying: A global comparison, Chari et al. 2019).</p>
<p>Specialisten op het gebied van public relations</p> 	<p>Het Public Relations Institute of Ireland definieert “lobbyen” als volgt: specifieke pogingen om de publieke besluitvorming te beïnvloeden door aan te dringen op beleidswijzigingen of door deze wijzigingen proberen te voorkomen. Dit houdt in dat commentaar wordt gegeven bij een openbaar ambtsdrager over een bepaald aspect van het beleid, of een maatregel om het beleid uit te voeren, of over een kwestie die door een overheidsorgaan wordt overwogen of waarschijnlijk zal worden overwogen.</p>
<p>Raad van Europa</p> 	<p>Volgens de Raad van Europa wordt lobbyen over het algemeen gezien als een gezamenlijke inspanning om beleids- en besluitvorming te beïnvloeden teneinde een bepaald resultaat te verkrijgen van overheidsinstanties en gekozen vertegenwoordigers. In ruimere zin kan de term verwijzen naar publieke acties (bijv. demonstraties) of beleidsbeïnvloedingsactiviteiten door verschillende instanties (verenigingen, adviesbureaus, belangengroepen, denktanks, ngo’s, advocaten, enz.); in engere zin zou het verwijzen naar de bescherming van economische belangen door de bedrijfssector (lobbyactiviteiten van bedrijven) in verhouding tot zijn gewicht op het nationale of werelddoneel.</p>
<p>OESO</p>	<p>Volgens de OESO is lobbyen een natuurlijk onderdeel van het democratisch proces. Door expertise, legitieme behoeften en feiten over beleidsproblemen en de aanpak ervan te delen, kunnen verschillende belangengroepen overheden waardevolle inzichten en gegevens verschaffen waarop ze hun overheidsbeleid kunnen baseren. Informatie vanuit verschillende belangen en belanghebbenden helpt beleidsmakers om opties en afwegingen te begrijpen en kan uiteindelijk leiden tot beter beleid.</p>

Bijlage II — Verschillende vereisten voor de bekendmaking van financiële gegevens

Soorten belangenvertegenwoordigers:

- A) Vertegenwoordigers die hun eigen belangen of de belangen van hun leden behartigen
- B) Vertegenwoordigers die de belangen van hun cliënten behartigen
- C) Vertegenwoordigers die geen commerciële belangen vertegenwoordigen

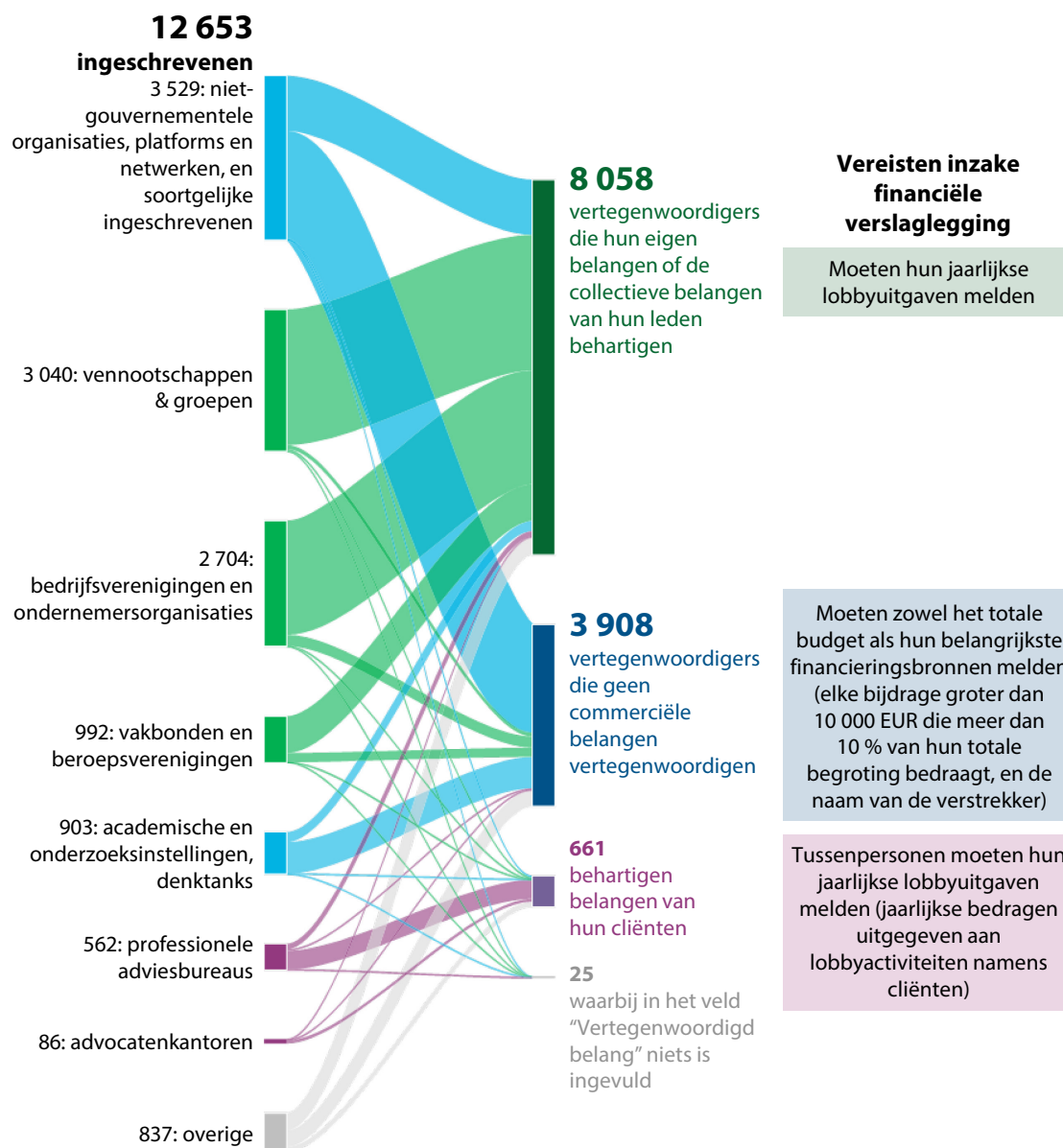
Financiële gegevens en informatie die alle verzoekers of inschrijvers verstrekken			A)	B)	C)
Nieuw opgerichte entiteit (J/N)			✓	✓	✓
Meest recent boekjaar			✓	✓	✓
Begin en einde van het afgesloten jaar			✓	✓	✓
Raming van jaarlijkse kosten in verband met onder het EUTR vallende activiteiten			✓	X	X
Geraamde totale jaarlijkse ontvangsten			X	✓	X
Totale begroting			X	X	✓
Aanvullende informatie			✓	✓	✓
In dienst genomen tussenpersonen die namens hen onder dit akkoord vallende activiteiten verrichten	In het meest recente afgesloten boekjaar	Naam van de tussenpersoon, representatiekosten	✓	X	X
	In het lopende begrotingsjaar	Naam van de tussenpersoon, representatiekosten	✓	X	X
Relevante cliënten waarvoor de verzoeker lobbyactiviteiten bij de EU-instellingen heeft verricht	In het meest recente afgesloten boekjaar	Volledige lijst van cliënten met vermelding van: a) hun volledige naam (gebruik geen acroniemen of generieke namen), b) ontvangsten, en c) EU-wetgevingsvoorstellen, -beleidsmaatregelen of -initiatieven waarop de onder dit akkoord vallende activiteiten ten behoeve van deze specifieke cliënt gericht zijn (deze moeten overeenkomen met wat u onder rubriek 9 van het inschrijvingsformulier heeft ingevuld)	X	✓	X
	In het lopende begrotingsjaar	Naam van de cliënt	X	✓	X
Financiering	Voor elke bijdrage die meer dan 10 % van de totale begroting EN meer dan 10 000 EUR bedraagt	Financieringsbron per categorie (financiering en subsidies van de EU, overheidsfinanciering, subsidies uit een niet-EU-land, schenkingen, bijdragen van hun leden) Naam van de contribuant, bedrag, financieringsbron	X	X	✓
Subsidies die bijdragen aan de dekking van de exploitatiekosten van de verzoeker/inschrijver	In het meest recente afgesloten boekjaar	Bron, bedrag, totaalbedrag aan EU-subsidies	✓	✓	✓
	In het lopende begrotingsjaar (J/N)	Bron, bedrag, totaalbedrag aan EU-subsidies	✓	✓	✓

✓ *Verplicht*

X *Niet verplicht*

Bron: 2021 IIA en de Richtsnoeren voor inschrijvers en ingeschrevenen.

Bijlage III — Soorten inschrijvers en opgegeven belangenvertegenwoordiging

Bron: ERK, op basis van het 2021 IIA en het EUTR.

Afkortingen

ABAC: boekhoudsysteem op transactiebasis (Accrual-Based Accounting System)

EUTR: EU-transparantieregister

IIA: Interinstitutioneel akkoord

Ngo: niet-gouvernementele organisatie

OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

TR-ADMIN: backoffice IT-systeem van het Secretariaat van het EUTR

Woordenlijst

Belangenvertegenwoordiger: een natuurlijke of rechtspersoon, dan wel formele of informele groepering, vereniging of netwerk, die/dat lobbyactiviteiten ontplooit die vallen onder het Interinstitutioneel Akkoord over het EUTR.

Clïënt: iedere lobbyist die een contractuele relatie met een tussenpersoon is aangegaan met het oog op de bevordering door die tussenpersoon van de belangen van die belangenvertegenwoordiger door het verrichten van onder dit akkoord vallende activiteiten.

Conditionaliteit: het beginsel op grond waarvan belangenvertegenwoordigers eerst moeten zijn ingeschreven in het EUTR om lobbyactiviteiten te kunnen verrichten.

Inschrijver: Elke lobbyist waarvan de naam via inschrijving is opgenomen in het EUTR.

Interinstitutioneel Akkoord: gezamenlijk overeengekomen document dat bepaalde aspecten van raadpleging en samenwerking tussen de EU-instellingen regelt.

Onder dit akkoord vallende activiteiten: lobbyactiviteiten waarop het IIA van toepassing is.

Tussenpersoon: lobbyist die de belangen van een cliënt bevordert door het verrichten van lobbyactiviteiten.

Verzoeker: iedere lobbyist die erom verzoekt in het register te worden ingeschreven.

Antwoorden van het Parlement

<https://www.eca.europa.eu/nl/publications/sr-2024-05>

Antwoorden van de Raad

<https://www.eca.europa.eu/nl/publications/sr-2024-05>

Antwoorden van de Commissie

<https://www.eca.europa.eu/nl/publications/sr-2024-05>

Tijdslijn

<https://www.eca.europa.eu/nl/publications/sr-2024-05>

Controleteam

In de speciale verslagen van de ERK worden de resultaten van haar controles van EU-beleid en -programma's of beheerskwesaties met betrekking tot specifieke begrotingsterreinen uiteengezet. Bij haar selectie en opzet van deze controletaken zorgt de ERK ervoor dat deze een maximale impact hebben door rekening te houden met de risico's voor de doelmatigheid of de naleving, de omvang van de betrokken inkomsten of uitgaven, de verwachte ontwikkelingen alsmede de politieke en publieke belangstelling.

Deze doelmatigheidscontrole werd verricht door controlekamer V "Financiering en administratie van de Unie", die onder leiding staat van ERK-lid Jan Gregor. De controle werd geleid door ERK-lid Jorg Kristijan Petrovic, ondersteund door Martin Puc, kabinetschef en Mirko Iaconisi, kabinetsattaché; Margit Spindelegger, hoofdmanager; Attila Horvay-Kovacs, taakleider; Gediminas Macys, Quirino Mealha, Nita Tennilä, Elitsa Pavlova en Tetiana Lebedynets, auditors. Jennifer Schofield verleende taalkundige ondersteuning.

Van links naar rechts: Gediminas Macys, Attila Horvay-Kovacs, Elitsa Pavlova, Tetiana Lebedynets, Mirko Iaconisi, Jorg Kristijan Petrovic, Margit Spindelegger, Martin Puc, Nita Tennilä, Jennifer Schofield en Quirino Mealha.

AUTEURSRECHT

© Europese Unie, 2024

Het beleid van de Europese Rekenkamer (ERK) inzake hergebruik is uiteengezet in [Besluit nr. 6-2019 van de ERK](#) over het opendatabeleid en het hergebruik van documenten.

Tenzij anders aangegeven (bijv. in afzonderlijke auteursrechtelijke mededelingen), wordt voor inhoud van de ERK die eigendom is van de EU een licentie verleend in het kader van de [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)-licentie](#). Als algemene regel geldt derhalve dat hergebruik is toegestaan mits de bron correct wordt vermeld en eventuele wijzigingen worden aangegeven. De hergebruiker van ERK-inhoud mag de oorspronkelijke betekenis of boodschap niet wijzigen. De ERK is niet aansprakelijk voor mogelijke gevolgen van hergebruik.

Aanvullende toestemming moet worden verkregen indien specifieke inhoud personen herkenbaar in beeld brengt, bijvoorbeeld op foto's van personeelsleden van de ERK, of werken van derden bevat.

Indien dergelijke toestemming wordt verkregen, wordt de bovengenoemde algemene toestemming opgeheven en zullen beperkingen van het gebruik daarin duidelijk worden aangegeven.

Wilt u inhoud gebruiken of reproduceren die geen eigendom van de EU is, dan dient u de auteursrechthebbende mogelijk rechtstreeks om toestemming te vragen.

— Figuren 2, 5 en 7 — iconen: deze figuren zijn ontworpen met behulp van <https://flaticon.com>. © Freepik Company S.L. alle rechten voorbehouden.

Software of documenten waarop industriële-eigendomsrechten rusten, zoals octrooien, handelsmerken, geregistreerde ontwerpen, logo's en namen, zijn uitgesloten van het beleid van de ERK inzake hergebruik.

De groep institutionele websites van de Europese Unie met de domeinnaam "europa.eu" bevat links naar sites van derden. Aangezien de ERK geen controle heeft over deze sites, wordt u aangeraden kennis te nemen van hun privacy- en auteursrechtbeleid.

Gebruik van het ERK-logo

Het logo van de ERK mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van de ERK.

HTML	ISBN 978-92-849-1935-2	ISSN 1977-575X	doi:10.2865/17025	QJ-AB-24-006-NL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-1965-9	ISSN 1977-575X	doi:10.2865/653339	QJ-AB-24-006-NL-N

Lobbyen is een essentieel democratisch instrument waarmee organisaties en individuen kunnen bijdragen aan beleids- en besluitvorming. Het Europees Parlement en de Europese Commissie hebben het EU-transparantieregister ingesteld door middel van een interinstitutioneel akkoord waarbij de Raad zich later heeft aangesloten.

Wij hebben beoordeeld of het register een nuttig middel is om transparantie te bieden over de lobbyactiviteiten met betrekking tot de beleids- en besluitvorming van de EU. We hebben vastgesteld dat het burgers nuttige informatie verschaft. Zwakte punten en hiaten in die informatie verminderen echter de transparantie van lobbyactiviteiten die in de drie ondertekenende instellingen plaatsvinden.

Wij bevelen aan om het kader van het register te versterken en informatie te publiceren over niet-geplande bijeenkomsten met lobbyisten. Verder bevelen we aan om de controles van de gegevenskwaliteit en de gebruiksvriendelijkheid en relevantie van de openbare website te verbeteren.

Speciaal verslag van de ERK, uitgebracht krachtens artikel 287, lid 4, tweede alinea, VWEU.

EUROPESE
REKENKAMER

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie

EUROPESE REKENKAMER
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Inlichtingen: eca.europa.eu/nl/contact

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors